

nêhiyaw
kihci-itasiwêwin
pimipayihtâwin

niski-pîsim 2025

Department of Justice
Canada

Ministère de la Justice
Canada

Canada

astacikêwin ohci mawacihcikêwina

nakiskâtohtawin	5
itâpisiniwin	Error! Bookmark not defined.
kistêyihtcikâtêwina êkwa oyâpahcikêwina	8
pimohtatâwin	Error! Bookmark not defined.
nîkânêyihcikâtêwina	Error! Bookmark not defined.
nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihtamowin	14
kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihtakwan tipahikâniwan	16
kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin	17
nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - simâkanisiwin	19
nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - tipahikêyihcikêwina	19
nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - pimâchihtanowin êkwa sôhkêsihcikêwin	21
nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - wiyasiwêwin	22
ninanâskomowininân	Error! Bookmark not defined.
nistam-iyiniwak nîkânêyihcikâtêwin piskihtastêwin	23
nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihtamowin	25

kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyhtakwan tipahikâniwan	27
pimohcêskanas pêyak: pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina êkwa kihci oyasiwêwina	28
pimohcêskanas nîso: mînohtâwpîhci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin	29
kiskinohtahiwêwin pêyak: kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin	29
kiskinohtahiwêwin nîso: simâkanisiwin mînohtâwin	32
kiskinohtahiwêwin nisto: tipahikêyihcikêwina êkwa pakitinikâsowin	33
kiskinohtahiwêwin nêwo: wiyasiwêwin mînohtâwin	34
kîsihtâwin	Error! Bookmark not defined.
ayaskîmow nîkânêyihcikâtêwin piskihtastêwin	37
1. wiyastêwin	Error! Bookmark not defined.
2. sîtoskâkêwin ayaskîmow mâmawâyâwinihk miyw-âyâwin	38
3. mînopayihtawin kâhcitini katêwin isi kwayaskwâtisiwin	40
4. simâkanisiwin	Error! Bookmark not defined.
5. tipahikêyihcikêwina	Error! Bookmark not defined.
6. ayaskîmow-nîkânastamâkêwin kwayaskwâtisiwin nâtâmototawêwina	44
7. sîtoskâkêwin ayaskîmow âsawi-tipêyimisowin êkwa tipêyihcikêwin	46
âpihtawikosisânak nîkânêyihcikâtêwin piskihtastêwin	46
nîkânîhtâwin kistêyihcikâtêwina	47

âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin, miyikosiwin êkwa wâkôwîcihiwîwin:	47	
âpihtawikosisânak akisowin êkwa âpihtawikosisânak nisitawêyihâtakosiwin:	48	
êka-pakwâtitowin:	49	
pisiskêyihamowin âpihtawikosisânak kwayaskwâtisiwin - ka-takwastahk nakiskamâkêwin:	49	
sôhkâtisiwin isîhçikêwin, nanâtohkânowin nakiskamâkêwin êkwânima pisiskêyihamowin mamihçâyâwin:	49	
pahkîs 1: âpihtawikosisânak nîkânêyihçikâtêwina waskawîwina isi pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak ohci Alberta, âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak British Columbia, âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak ohci Ontario êkwa âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak kiskiskâciwani-sîpiy.....		50
nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihamowin	51	
kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihakwan tipahikâniwan	53	
kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin.....	54	
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - simâkanisiwin	55	
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin – tipahikêyihçikêwina	55	
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin - pimâchihtanowin êkwa sôhkêsihçikêwin	56	
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - wiyasiwêwin	56	

pahkîs 2: nîkânêyihcikâtêwin ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak isi pimohtêstamâkêwin ohci Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin	57
nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihtamowin	58
kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihtakwan tipahikâniwan	59
kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin.....	59
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - simâkanisiwin	61
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin – tipahikêyihcikêwina	61
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin - pimâchihtanowin êkwa sôhkêsihcikêwin	62
nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - wiyasiwêwin	62

nakiskâtohtawin

ispîhk kisê-pîsim 2021, awa okimâw ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kihci okimâw ohci kânata kî-itasiwâtâw asici kisiskâpayihtâwin, isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nêhiyaw owîcihiwêwak, kâ-piskihtahastâhk, êkwa tipahaskanihk, nêhiyaw kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowina mîna nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nêhiyawak pîhci kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

kwayaskastamowin asici ôma itasiwêwin, ohci 2021-2024, kânata atoskêw asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak mâmawâyâwinihk tipêyihâtakosiwak, pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina êkwa okimâhkânak, asici mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak, ta-osihcikâtêk okimâwiwinahk nêhiyaw kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwânima ta-kî-mêkiw kwayaskwêyihamowin kiki âhkamid nîsôhkamâtowin waskawîwin. isi tipêyimowin asici ôhi mâmawohkamakêwin pîkiskwâtamowina êkwa ohci wîhtamâkêwina ka-pakitêyihcikâtêkihk ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow, êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak êkwa mâmawohkamâtowina, kânata kwayâcihtâw [*kihci kistêyihcikâtêwina mâmiskôcikâtêwin osîhiwêwin*](#) isi owiyasiwâtamowin wiyastêwin kiki nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako kîsipipayowin ohci, êkwa nistam yahkohtêwin ka-naskwahamâkêw isi ôhi mâmawohkamakêwin mîna wîci-kisiskâpayihcikêwin paminikêwina.

sa 26 waskawîwin nitawêyihcikâtêwina nôkosîstam isi ôhi nânihkêyimowin ka-nisitawêyihâtakwahk ohci nêhiyaw owîcihiwêwak, akami nisitawêyihâtakosiwin, isi tipêyimowin asici mâmawohkamakêwina, kiki nâkatohkâcikâtêwin âyâtastêwa pakwâtitowin êkwa nôhtêpayihâtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nêhiyawak pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. nanâtohki-kîsihcikâtêw piskihtastêwina ka-isi itâstêwa nîkânêyihcikâtêwina kiki waskawîwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wîci-kisiskâpayihcikêwin owîcihiwêwak. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, asici sa nânihkêyimowin waskawîwin nitawêyihcikâtêwina êkwa sa nanâtohki-kîsihcikâtêw piskihtastêwina, ihkatêyihkwawa âkwâpitisowin. pîhci ôma masinahikan, mâmiskôcikêwin isi “nêhiyawak” ahpô “nistam-iyiniwak, ayaskîmow, âpihtawikosisânak” owîcihiwêwak kikinikasowak nistam-iyiniwak, ayaskîmow, âpihtawikosisânak okimâhkânak êkwa pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina, asici mîna nêhiyawak askîhkân-iyiniw owîcihiwêwak êkwa nêhiyawak tipêyimisowin okimâhkânak.

itâpisiniwin

isi tipêyimowin asici ka-takwastahk, sîtoskâkêwin-itâpisiniwin nisitohtamowina ohci kwayaskwâtisiwin, ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin oyâpahtam ta-kikinikâtêk yahkohtêwin mîna kwêskinâkohtâwin mînohtâwina sâpo kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin mitoni êyikohk ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin êkwa nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow, êkwa âpihtawikosisânak asicâyihk asici kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam êkwânima nêhiyawak nisitohtamowina ohci kwayaskwâtisiwin mâna âsônê âyâtaskisotêwa isi nanâtawihowin, miyw-âyâwin, kihcêyimowin êkwa mâmawâyâwinihk.

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwin nanâtonam ta-wîcihiwêt isi kikinikâtêwin tahtoskânêsiwak ostêsimâwasinahikan isi miyikosiwin ohci nêhiyawak (UN ostêsimâwasinahikan) mîna êwako pimohtacikêw kiki awasimê nîkânêyihamowin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin mîna pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam êkwânima mâmawâyâwinihk-iskohk-mâmawâyâwinihk, okimânâhk-iskohk-okimânâhk wâhkôhtowina asici nistam-iyiniwak êkwa âpihtawikosisânak, êkwa ayaskîmow-kihci-okimâw-apiwin wâhkôhtowina êkwânihi ayiwâkihtakwan isi yahkohtêwin, mîna tipêyimow kânata ta-astoskêt asici wiciwâkanihtowin isi sôhkan waskawîwin ta-kîsihtâhk nahâpaminâkosiwin kwayaskwâtisiwin nîkânêyihcikâtêwina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak sâpo âhkami mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nêhiyawak okimâhkânak êkwa pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina, mîna nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimânâhk owîcihiwêwak.

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako tastaw ta-pônipayik ôma âhkami kiskisototâkêwin ohci sâkocihiwêwin êkwânima asici wiyasiwêwina, owiyasiwêwina mîna nakiskamâkêwina êkwânima otitwêstam isi naspâciwêpinikêwin mâkohtâwina wâpahcikêwina kiki nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak asicâyihk asici

kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin kiskinowâcihcikâtêw kânata sa itêyimowin ta-ohînamâkêw kiki oskayi mîna nihtâwêyihdamiyiwa pamihcikêwina. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako pêyak yahkohtêwin ohci pimohcêskanas isi wâkôwîcihiwîwin êkwa nanâtawihowin kiki mastaw mîna nîkânihk aniskaciwina.

kistêyihcikâtêwina êkwa oyâpahcikêwina

âsawi-tipêyimisowin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-sîtoskâwêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ta-âpacihtâcik mîna mitoni miyawâtam sa miyikosiwiniwaw isi âsawi-tipêyimisowin mîna tipêyimisowin, asici nîsohkamâtowin mîna yahkipitamowin sa kiyikawêpayiwin isi kisiskâpayihtâwin, nâkatêyimiwêwin mîna kikinikâtêwin wiya sa tipêyihcikêwin, wiyasiwêwina, natotamâkêwin, pimipayihtâwina êkwa pamîstakêwina isi ôhi waskawêwina ohci kwayaskwâtisiwin mîna kanawêyihkâkosiwin. ôma pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak nêhiyawîhtwâwin, pîkiskwêwin, tasihkêwina, wiyasiwêwina, iyinihkêwin, êkwa isîhcikêwina ayiwâkihtakwanwa kiki kanawêyihkâkosiwin, kitinikêwin, nanâtawihêwin êkwa nanâtawihowin.

nîsohkamâtowin wâhkôhtowin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam mîna nôkosîtam kihîyihkâkwanian ohci tâh-têpi, kistêyihkâkwan, miyotêhêhiwêwin êkwa âhkami nîsohkamâtowin tastaw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak êkwa pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina, êkwa kâ-piskihtahtâhk, tipahskanihk, êkwa okimâwiwinahk okimâhkânak, ta-âpatêyihkâkwahk kinwês-iyikohk, kwêskinâkohtâwin mîna nâspic nanâkatawêyimowin tôcikêmakaniyiwa.

nanâtohki-kîsihcikâtêw nakiskamâkêwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin wîcihiwêw isi kikinikâtêwin ôma UN ostêsimâwasinahikan isi âpacihtawin nanâtohki-kîsihcikâtêw nakiskamâkêwin. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin kihcêyimow mistêyihtâkosowin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina, âsawi-tipêyimisowin nitawêyihtamowina êkwa nîkânêyihcikâtêwina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak êkwa pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina, asici mîna nitawêyihtamowina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ka-mâmawohkamâtocik asici kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. nanâtohki-kîsihcikâtêw nakiskamâkêwin kikinikâtêw nisitawinâkêwin êkwânima mastaw nêhiyawak tipahamâtowina owîcihiwêwak ayâwak mâmaskâci wâhkôhtowin asici kânata êkwa kâ-piskihtahtâhk mîna tipahaskanihk êwako ohci mastaw sa tipahamâtowina, kiko piko ta-kî-kiskinwahikêw tipahamâtowin owîcihiwêwak nakiskamâkêwin. nanâtohki-kîsihcikâtêw nakiskamâkêwin mîna nisitawinam êkwânima, ka-isi kiskinohtahikâtêk pîhci UN ostêsimâwasinahikan, nêhiyawak ayâwak miyikosiwin ta-mâmawohkamâtow sâpo pimohtêstamâkêwak ka-nawonâcik wiyawâw isi tipêyimowin asici sa tipiyawê paminikêwina.

kwayaskwâtisiwin isi miyw-âyâwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-nîkânipayihtahk kwêskinâkohtâwin towihkâna êkwânima kihcêyimow mîna sîtoskâkêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak nisitohtamowina ohci kwayaskwâtisiwin, asici natawêyihtamowin ta-mînosihtahk tipiyaw mîna mâh-mâmawi miyw-âyâwin.

ka-takwastahk nakiskamâkêwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-nîkânipayihtahk nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin isi âkwaskitinamowin nisitohtamowina ohci kwayaskwâtisiwin kistâstêw isi nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak nêhiyawîhtwâwina, iyinihkêwin, wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina êkwa tasihkêwina. ôma oyêyihcikêwin kikinikâtêw itâpahtamowin isi ôma pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak

nêhiyawîhtwâwina, tahtoskânêsiwak, wîtotîmâkanak êkwa wâhkôhtowina mîna onîsohkamâkêw kiki ka-takwastahk nakiskamâkêwina isi kwayaskwâtisiwin oyâpahtamowin isi nâkatohkâcikâtêwin nîkânîhtâwin itôcikêmakanowin ohci mâyi-tôtamakêwin, wanitôtamakêwin mîna ta-mînosihthak tipiyaw mîna mâh-mâmawi miyw-âyâwin. ôma kikinikâtêw nisitawinâkêwin ohci pah-pîtos itâpisiniwina nisitohcikâtêw isi kayâsêskamik, itahtwayak êkwa wâhkôhtowina asici askiya êkwa wâsakâmihtawin, kiko êkwânihi tastaw mihcêt nêhiyaw kihci oyasiwêwina mîna kakêhtawêyihtamowina ohci kwayaskwâtisiwin.

sôhkâtisiwin isîhcikêwin, sîtoskâkêwin-itâpisiniwin, nanâtohkoscânêsiwin pâyâhtakêyimowin êkwa katawâhk nanâtohkânowin nakiskamâkêwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-pisiskêyihta mamihcâyâwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi sa mâmawohkamâtowina asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin êkwa kahkiyaw kitinikêwina, nanâtawihîhtâwin minananâtawihowin pamîstakêwina êkwa sîtoskâwêwina. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-nistawina mâmaskâci ispayiwina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak asici nanâtohkânowin nisitawêyihtâkosiwina, asici kêhtê-aya, iskwêwak, oskayak, awâsisak, nayêhtâwikiwinak êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniwak, pisiskâpahtamowin ôma natawêyihîhtakwan nahâpaminâkosiwin nanâtohkoscânêsiwin kanawêyihîhtâkosiwin êkwa nanâtawihowin ta-aciwina tipihtâwin ohci wâyiniwin. nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak mîna pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina nawac itastêw ta-mêkiw itowahk nanâtohkoscânêsiwin kanawêyihîhtâkosiwin êkwa nanâtawihowin. ôma oyêyihcikêwin pimêyihîtam ôma mêmohci nitawêyihîtamowina, kistêyihcikâtêwina, nisitawêyihîhtâkosiwina, kaskihtawina êkwa kiskêyihîtamowin ohci ôki ayisiyiniwak êkwa mâmawâyâwinihk mîna ta-nanâtonam ta-âpacihtât kikinikâsowin mîna nanâtohkânowin nakiskamâkêwin êkwâniha pimêyihîtam tipiyawê itocikêwina ohci nanâtohkânowin nisitawêyihîhtâkosiwina.

kâhcitinikatêwin kwayaskwâtisiwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-aciwina mawinêskâkêwina isi kwayaskwâtisiwin mîna mêkiw ayiwâk nêhiyawak-nîkânastamâkêwin, nanâtohkoscânêsiwin pêyâhtakêyimowin and katawâhk, sîtoskâkêwin-itâpisiniwin, kwayaskwâtisiwin sîtoskâwêwina kiki nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ka-nâkatohkata kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam êkwânima mitoni êyikohk nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak pîhci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin êwako âyimihowin êkwânima ka-natawêyihkwa kwêskinâkohcikêwin nakiskamâkêwin isi kâhcitinikatêwin kwayaskwâtisiwin.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-nîkânipayihtahk nîkânêyihcikâtêwina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak mâmawâyâwinihk ta-kawotinihkew tipêyihcikêwin pâsci nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin isi nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, mîna pimâchihtanowin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, kihci sîhkihkmowina, kihci tasihkêwina, kihci oyasiwêwina êkwa isihcikêwina.

kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihkwan tipahikâniwan

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam êkwânima nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak êkwa pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina natawêyihkwan kâhcitinikatêwin isi âhkami, kinwês-iyikohk êkwa sôhkaniwan sônîyâw wîcihiwêwin kiki isi tipipayihtâwin sa pimohtêstamakêwin mîna nâkatêyihkwan êkwa ta-kêhcinahow ayisiyiniw sa miyw-âyâwin mîna sôhkahtwâwin.

nâkatêyihkwan

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam êkwânima nâkatêyihkwan êwako kihci isi nakiskamowin kwêskinâkohtâwin oyâpahcikêwina ohci

nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin. nihtâwêyihitamowin mîna sîpan pimohtatâwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-kî-kikinikâtêk wîci-kwayâcihtâwin kanawâpahcikâtêwin âpacihcikana mîna wiyastêwina êkwânima nâtâmototawêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi kiskêyihitamowin, nisitohtamowin êkwa nanâtawihowin.

pimohtatâwin

ôki kihci-okimânâhk kânata ta-kikinam nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, asici mastaw nêhiyawak tipahamâtowina owîcihiwêwak êkwa nêhiyawak tipêyimisowin okimâhkânak. nanâtohki-kîsihcikâtêw piskihtastêwina ka-isi itâstêwa nîkânêyihcikâtêwina kiki waskawîwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wîci-kisiskâpayihcikêwin owîcihiwêwak mîna kiskêyihtamohiwêw wiyêyihcikêwin isi kiko nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-kikinikâtêw.

ôma pimohtatâwin ohci mihcêt nânihkêyimowin waskawîwina êkwa nanâtohki-kîsihcikâtêw nîkânêyihcikâtêwina mîna ta-natawêyihetakwan mâmawohkamâtowin ohci okimâwiwinahk, kâ-piskihtahastâhk ahpô tipahaskanihk okimâhkânak. êkwa ayiwâkês, pimohtatâwin mihcêt nânihkêyimowin waskawîwina piko ta-aswêyihetakwahk ohci mêmohci wiyastêwin isi pâh-piskihc kânata. kiki ôhi miskwêyihitamowina, wiyastêwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin kikinikâtêw sîtoskâkêwin osîhiwêwin ohci nîsôhkamâtowin nêhiyawak-kâ-piskihtahastâhk/tipahaskanihk-okimâwiwinahk astacikêwina ta-oyinikêhk mîna ta-kikinikâtêk wîci itêhkêskamikohk nîkânêyihcikâtêwina nisitohcikâtêw isi kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin.

kânata ta-atoskêw asici nêhiyawak owîcihiwêwak sâpo pimohtêstamâkêwak kanawasonahkik, isi tipêyimowin asici tiyaw sa paminikêwina mîna tipêyimisonâniwan wiyastêwina, mîna asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk ka-itêyihetakwahk katawâhk ohci êkwânihî tipêyihcikêwina, ta-ôsîhtahk ôhi astacikêwina mayaw ka-ihkatêyihetakwahk.

êwako sâpo ôhi owiyasiwâtamowin astacikêwina êkwânima kânata ta-atoskêw asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ta-sîtoskâm nîkânipayihtawin ohci nânihkêyimowin waskawîwina êkwa nanâtohki-kîsihcikâtêw waskawîwina ka-isi tipêyimohk ohci owîcihiwêwak itahto tipêyihcikêwin ohci mîna ka-isi nisitawêyihâtakwahk isi wîci-kwayâcihtâwin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak piskihtastêwina, âsônê nîkânêyihâtamowin atoskêwin êkwa isi kisiskâpayihtâwin oyakihcikêwina.

nisitawêyihâtakwan êkwânima mêmohci itowahk êkwânihi waskawîwina ta-kî-tocikêmakan, pimohtêstamakêw owîcihiwêwak ta-kî-itotahkik, mîna oyêyihcikêwina kiki waskawîwin, ta-natawêyihatakwan tipêyimowin tastaw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, asici mastaw nêhiyawak tipahamâtowina owîcihiwêwak êkwa nêhiyawak tipêyimisowin okimâhkânak, kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak êkwa okimâwiwinahk okimânâhk, isi katawâhk, ita itêhkêskamikohk tahtahkwâw (tâpiskôc pîhci ka-wîhcikâtêk kâ-piskihtahastâhk ahpô tipahaskanihk). êwako mîna nisitawêyihâtakwan êkwânima pimohtatâwin ta-âspêyimowan isi itahto nîpawîstamakêw sa pîsâkosiwin êkwa tipêyihcikêwin. ahpô itikwê mîna êkwânihi âhtasiwêwina isi mastaw tipahamâtowina, tipêyimisowin (MTSG) tipêyimowina ta-kî-natawêyihatakwanwa isi atiht ispayiwina.

nisitawêyihâtakwan êkwânima tipêyimisônâniwan êkwa nâkatêyihâtamowin âyiwâkihtakwanwa kistêyihcikâtêwina kiki sîtoskâkêwin nanâkatawêyimowin kwayaskwâtisiwin mîna miyw-âyâwin wâpahcikêwina asici nêhiyawak owîcihiwêwak. kânata ta-atoskêw asici owîcihiwêwak ta-kiskêyihatakwahk katawâhk kanawâpahcikâtêwin âpacihcikana kiki wîhtamâkêwin, pisiskêyihâtamowin mîna kanawâpahcikâtêwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin sa pimohtatâwin.

kânata sîtoskâm owiyasiwâtamowin ohci âyiwâkês itêhkêskamikohk nânihkêyimowin waskawîwina êkwânima tipêyihâtakosiwak ohci itêhkêskamikohk astacikêwina nistawinam isi ka-natawêyihâtakwahk kiki nâkatohkâcikâtêwin nôhtêpayihtâwin pimohtêstamakêwin êkwa âyâtastêwa pakwâtitowin mîna nisitohcikâtêw isi kwayaskwâtisiwin pisiskêyihâtamowina, isi âyiwâkês nânihkêyimowin waskawîwina pîhci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin.

kwayaskwâtisiwpîhci kânata (JUS), kanawêihtâkosiwpîhci kânata (PS), kihci-okimâw osimâkanisêma (RCMP), kipahotowikamikwa kânata (CSC), pakitnikâsowin pihkohowin ohci kânata (PBC), nêhiyawak pamîstakêwina kânata (ISC), kihci-nêhiyaw nâmawohkamâtowin êkwa kîwêtinohk nâkatohkêwpîhci kânata (CIRNAC) êkwa akihtâsowpîhci kânata ta-mamawî atoskêw ta-sîtoskâm ôma pimohtatâwin ohci nânihkêyimowin waskawîwina êkwa nanâtohki-kîsihcikâtêw nîkânêyihcikâtêwina ka-isi tipêyimohk asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak sâpo owiyasiwâtamowin itêhkêskamikohk astacikêwina.

nânihkêyimowin waskawîwina

nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihamowin

nânihkêyimowin waskawîwin 1 (JUS)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, osihcikâtêwin mîna nîkânipayihtawin pimohtatâwin ohci nanâtohki-kîsihcikâtêwin mîna âsawi-tipêyimisowin kwayaskwâtisiwin nitawêyihamowina, asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak nanâtohkî-isîhcikêwin nîkânêyihcikâtêwina.

nânihkêyimowin waskawîwin 2 (JUS, PS, CSC, RCMP, ISC, CIRNAC)

ta-ôsîhtahk mîna sîtoskâkêw okimâwiwinahk-kâ-piskihtahastâhk-tipahaskanihk-nêhiyawak mâmawipayiwin êkwa okimâwiwinahk-nêhiyawak wîcêwâkanihtowin kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi astacikêwina kiki pimohtatâwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kiki itâpatisiwin ohci:

- a)** mâcihtâwin nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin wiyîhcikêwina
- b)** mâcihtâwin mâmiskôcikâtêwina isi ôma pimâchihtanowin ohci nêhiyawak wiyasiwêwina êkwa kihci sîhkikhêmowina

- c) nîkânêyihtâmowin itêhkêskamikohk-êkwa mâmawâyâwinihk-mêmoHCI waskawîwin nitawêyihcikâtêwina kiki kwayaskwâtisiwin pamîstakêwin mînohtâwin
- d) sîtoskâkêwin mîna mâcihtâwin pimipayihtâwin êkwa pamîstakêwin mâmawipicikêwin
- e) nistawinamowin mâskôt wiyasiwêwin âhtasiwêwina ahpô osîhtâniwan oskayi wiyasiwêwin
- f) kotak kistêyihtâkwan waskawîwina ka-natawêyihtakwahk ta-kikinikâtêk nânihkêyimowin waskawîwina

natonamowin ta-oyahiwêhk âhkami âpacihcikana mîna pimipayihcikêwin sîtoskâkêwin kiki itowahk mâmawipayiwin ahpô wîcêwâkanihtowin astacikêwina.

nânihkêyimowin waskawîwin 3 (JUS)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, natonam ta-ôsîhtahk tipêyimisonâniwan, nâkatêyihtamowin mîna wîhtamâkêwin itâpacihcikana kiki nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin pimohtatâwin, asici têpâpêkinikêwina ta-tipapiskotahk yahkohtêwin, êkwânima nâtâmototawêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi kiskêyihtamowin êkwa nisitohtamowin, kiko sîtoskikâtêw ohci kiskêyihtamohiwêwin mâwasakonikêwin êkwa wîhtamâkêwin tipâpêskocikana êkwânima nîkânipayihtawin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak kiskêyihtamohiwêwin ayiwâkanowin êkwa tipêyimisonâniwan.

nânihkêyimowin waskawîwin 4 (JUS, PS, CSC, RCMP, âkisowin kânata)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, atoskêwin isi ôma nîkânipayihtawin ohci kiskêyihtamohiwêwin ayiwâkanowin sâpo nanâtohki-kîsihcikâtêw kiskêyihtamohiwêwin mâwasakonikêwin, mâwasakopêhamowin mîna nôkohtâwin kiskêyihtamohiwêwin nisitohcikâtêw isi kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina êkwa pimipayihtâwina, asici mâmawohkamâtowina êkwa kistêyihcikâtêwina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwina êkwa tasihkêwina.

nânikêyimowin waskawîwin 5 (RCMP, CSC, PBC, JUS, PPSC)

atoskêwin asici êkwa, kîspin itêyihakwan, sîtoskâkêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ta-nistawinikâtêt, kikinikâtêk ahpô osihcikâtêk mîna pimohtawin nakacihamohiwêwin mîna kiskêyihamowin kiskinowâpahtihiwêwina kiki nanâtohkoscânêsiwin kiskêyihamowin kiki kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin onahîkâsowak ta-osîhtahk mîna ta-yahkipita aswêyihamowin ohci kayâsêskamik, nêhiyawîhtwâwina êkwa ispayiwina ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, asici âhkami âyimihowina ohci sâkocihiwêwin.

kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihakwan tipahikâniwan

nânikêyimowin waskawîwin 6 (JUS)

kîhkâyâpamohiwêwin kwayaskwâtisiwîhci kânata tipahikâniwan kiskinowâpahtihiwêwina ta-aciwina pimipayihcikêwin kêtawatêniwêwin mîna sîtoskâm ayiwâk wêhcasin, ihkatêyihakwan, têpiyikohk, nanâtohki-kîsihcikâtêw mîna mâmawâyâwinihk-paminamowin kwayaskwâtisiwin wâh-wâpahcikêwin êkwa pimipayihtâwin. kociwâpahta maskawêyihamowin ohci kwayaskwâtisiwîhci kânata tipahikâniwan kiskinowâpahtihiwêwina ta-mêkihk kiki tasihkêwin nitawêyihamowina asici wiyastêwin.

nânikêyimowin waskawîwin 7 (JUS)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow, âpihtawikosisânak êkwa (itasiwâtêwin ohcitaw), isi nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, mâcihtâw nanâtohki-kîsihcikâtêw, itêhkêskamikohk-itâpahtamowin nitawêyihamowina kanawâpahcikâtêwin mîna itakihtêw oyakihcikêwin ta-nistawina tawâwina isi ihtâwin kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina kiki nîkânihk pamîstakêwin mîna pimipayihtâwin tipahikâniwan.

nânikêyimowin waskawîwin 8 (JUS, PS, CSC, ISC)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow, âpihtawikosisânak mîna (itasiwâtêwin ohcitaw), isi wiciwâkanihtowin asici kâ-

piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, natonam ta-kociwâpahta nawasônîkêwina ta-yahkipita ihtâwin kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwina mîna owiyasiwâtamowina (ahpô ta-nîsohka osîhtâniwan oskayi pimipayihtâwina mîna owiyasiwâtamowina) êkwânihi otôsihcikâtêwa mîna pimohtatâniwan ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak.

kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin

nânihkêyimowin waskawîwin 9 (JUS, PS, ISC, CIRNAC)

atoskêwin asici êkwa kîspin itêyihtakwan, sîtoskâkêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, mîna atoskêwin asici kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-wâh-wâpahcikêhk, osihcikâtêk mîna yahkipitamowini âpacihtâwin ohci nanâtohki-kîsihcikâtêw, nanâtohkoskânêsiwin pêyâhtakêyimowin êkwa katawâhk pimipayihtâwin ta-sîtoskâwêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak paminikêwina êkwânima nîkânipayihtaw nanâtawihêwin, mînwâcihtâwin êkwa nanâtawihowin.

nânihkêyimowin waskawîwin 10 (JUS, PS, RCMP)

yahkikihtâwin kâhcitinikatêwin isi nistam-iyiniwak, ayaskîmow-êkwa âpihtawikosisânak-nîkânastamâkêwin, nanâtohkoskânêsiwin pêyâhtakêyimowin êkwa katawâhk mîna âstamêpitamâkêwin kitimâhakan pamîstakêwina mîna sîtoskâwêwina isi sîtoskâkêwin:

- nîsôhkamâkêwin wiciwâkanihtowina kiki isi ta-mêkiw wâsakâm, ispîhtayakaskâw mîna kistêyihtâkwan sîtoskâkêw ta-pisiskêyimêw kahkiyaw nêhiyawak kitimâhakana, paspîwiyniwak êkwa wîtotîmâkanak ohci MMIWG2S+ pêyâhtakêyimowin, wîcihêw ta-nâkatohkêcik pamihcikêwina êkwânihi kamâwôhkamakêcik isi, mîna onîsohkamâkêw kiki sa nitawêyihtamowina mîna miyikosiwin
- âhkami mîna kâhcitinikatêwin mâmawâyâwinihk-nîkânastamâkêwin nanâtawihowin pimipayihtâwina

- wiciwâkanihtowina mîna sîhtaham nîsôhkamâtowin tastaw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak mîna kahkiyaw tahtahkwâw ohci okimânâhk êkwa nanatohk kwayaskwâtisiwin nâtâmostawêwina ta-nistawinam mîna ka-kikinikâtêk waskawîwina (owiyasiwêwina, wiyasiwêwin mînohtâwin, kwayaskwêyihcikêwina) êkwânima ta-aciwinam mâyinikêwin ka-môsihtacik nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak êkwâniki kitimâhakanak mîna paspîwiyniwak ohci maci-tôtamowin ispîhk ka-mâmawohkamakêcik isi pîhci kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici mîna nâkatohkâcikâtêwin tastaw pîtos mâmawohkamâtowin êkwa akâmi-tipahaskânihk mawinêskâkêwina êkwânima mâkohtâw sa kaskihtawin isi kâhcitinikatêwin kwayaskwâtisiwin

nânikêyimowin waskawîwin 11 (JUS, CSC, RCMP, PBC)

yahkipitamowin masinahikêwin ohci, mîna natonamowin ta-oyahiwêhk katawâhk âpacihcikana kiki, nistam-iyiniwak, ayaskîmow, êkwa âpihtawikosisânak ka-miciminahkik nanâtohkoscânêsiwin kiskêyihitamowin, asici kêhtê-ayak, tâpowakêyihitamowin okanawêyihcikêwak êkwa kotak mâmawâyâwinihk tipêyihâtakosiwak isi atoskêwin pîhci kwayaskwâtisiwin tasihkêwina. ôma kikinikâtêw kociwâpahtamowin nawasônikêwina ta-nîsohka atoskêwin pîhci kwayaskwâtisiwin tasihkêwina ta-mêkiw nanâtohki-kîsihcikâtêw êkwa nanâtohkoscânêsiwin pâyâhtakêyimowin mîna katawâhk sîtoskâkêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ka-mâmawohkamâtocik asici kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

nânikêyimowin waskawîwin 12 (JUS)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak êkwa isi nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk, kociwâpahtamowin ta-ôsîhtahk ahpô yahkipicikêwin kikinikâtêwin, ka-takwastahk nêhiyawak mâmawâyâwinihk kwayaskwâtisiwin kamikwa ta-mêkiw nanâtohkoscânêsiwin-pâyâhtakêyimowin êkwa katawâhk, nanâtohki-kîsihcikâtêw mîna âstamêpitamâkêwin nâkatohkâcikâtêwin paminikêwin mîna sîtoskâwêwina êkwânima ta-nîsohka mâmawâyâwinihk mînwâcihtâwin, nanâtawihowin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin kiki nêhiyawak.

nânikêyimowin waskawîwin 13 (CSC, JUS)

kociwâpahta yahkipicikêwin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak tipêyihcikêwin êkwa kâhcitinikatêwin isi mâmawâyâwinihk-paminamowin mêskotascikâkêwina towihkâna pâmwayês êkwa mwêstas wiyasiwêwin ka-kipahikâsohk kiki nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak pîhci kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin ta-sîtoskâm nanâtohki-kîsihcikâtêw, nanâtohkoskânêsiwin pâyâhtakêyimowin êkwa katawâhk naskwêhamâkêwina isi kwayaskwâtisiwin êkwânima nîkânipayihtaw nanâtawihowin êkwa miyw-âyâwin.

nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - simâkanisiwin

nânikêyimowin waskawîwin 14 (JUS, PS, RCMP)

sîtoskâkêwin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak mâmawâyâwinihk isi kâhcitinikatêwin onahîkâsowin, kihcêyihitamowin, nahêyihowin, simâkanisiwin pamîstakêwina mîna sîhtahamowan wâhkôhtowina tastaw simâkanisak mîna mâmawâyâwinihk.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - tipahikêyihcikêwina

nânikêyimowin waskawîwin 15 (JUS, PS, RCMP, CSC)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak êkwa isi nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, natonam ta-osihcikâtêk, yahkipita mîna ta-kikinikâtêk kikinikâtêwin, ka-takwastahk, nanâtohki-kîsihcikâtêw êkwa nanâtohkoskânêsiwin pâyâhtakêyimowin mîna katawâhk paminikêwin mîna wâsakâm sîtoskâwêwina kiki nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ka-kipahocik ta-sîtoskâm mînwâcihtâwin mîna nanâtawihowin.

nânikêyimowin waskawîwin 16 (CSC, PS, JUS)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, kociwâpahta kisiskâpayihcikêwin ohci kwayaskwêyihamowin tipahikâniwan kiskinowâpahtihwêwina êkwânima nîkânipayihtawin mîna yahkikihtâwin ohtinamâkêwin ohci mâmawâyâwinihk-nîkânastamâkêwin kipahikâsowin pamîstakêwina isi nêhiyaw omâyinikêyiniwak asici nanâtawihowin mîkiwâhpa (êkwânima, s. 81 ohci *tipahikêyihcikêwina êkwa pakitinikâsowin wiyasiwêwin* S.C. 1992, c. 20).

nânikêyimowin waskawîwin 17 (CSC, PS, JUS)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, kociwâpahta pîsâkwanowan mîna sîtoskâka mâmawâyâwinihk-pamikêwin kipahikâsowin pamîstakêwina êkwânihi otôsihcikâtêwa mîna pimohtatâniwan ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak.

nânikêyimowin waskawîwin 18 (CSC)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak mîna isi nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk, wâpahta mîna mînohtâ mastâw âpacihcikana ka-âpacihtahk kiki nâkatohkâcikâtêwin oyahowêwin isi tasihkêwina, êkwa Gladue wîhtamâkêwina kiki kipahikâsowin êkwa pakitinikâsowin, ta-aciwina mawinêskâkêwina mîna ta-nâkatohkâcikâtêk âyimihowina ohci âyâtastêwa pakwâtitowin.

nânikêyimowin waskawîwin 19 (CSC)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak, ta-osihcikâtêk misiwêskamik omacisihcikêw-tapasîwin oyêyihcikêwin isi okimâwiwinahk kipahikâsowin tasihkêwina, ta-kikinikâtêw mîna pâyako-nîkânîstamowan ohci nêhiyawak mâmawohkamâtowina ta-mêkiw nanâtohki-kîsihcikâtêw nâtâmototawêwin mîna mînwâcihtâwin sîtoskâkêw mistahi-âstasowîhkêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ka-nôhtê tapasîhtat omacisihcikêw pimatisiwin.

nânikêyimowin waskawîwin 20 (JUS, CSC)

isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak mîna isi nîsôhkamâtowin asici kâ-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk, kociwâpahtamowin kâhcitinikatêwin ohci Gladue pamîstakêwina asici itâpisiniwin isi kisiskâpayihtâwin nawasônîkêwina kiki misiwêskamik kwayaskwascikêwina isi ôma kwayâcihtâwin ohci Gladue wîhtamâkêwina ta-aciwina mawinêskâkêwina isi kâhcitinikatêwin Gladue pamîstakêwina.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - pimâchihtanowin êkwa sôhkêsihcikêwin

nânikêyimowin waskawîwin 21 (JUS, PS, ISC, CIRNAC)

mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi mâskôt mêskotascikâkêwina isi okimâwiwinahk kakêskwêwin êkwa tako-tipahikêwin wiyastêwina kiki wiyîhcikêwin ohci mâmawipayiwin ahpô wîcêwâkanihtowin tipêyimowina ta-nîsohka katawa mîna sôhkêyihtâkwan sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin mîna oyasiwâsiwêwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wiyasiwêwina (tâpiskôc, sâpo mastaw tipahamâtowina, tipêyimisowin tipêyimowina êkwa kotak nihtâwêyihtamowina).

nânikêyimowin waskawîwin 22 (JUS, CIRNAC)

mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi mâskôt mêskotascikâkêwina isi okimâwiwinahk kakêskwêwin êkwa tako-tipahikêwin wiyastêwina kiki pimohtatâwin ohci mastaw tipahamâtowina, tipêyimisowin tipêyimowina êkwa kotak nihtâwêyihtamowina kiki isi ta-nîsohka katawa mîna sôhkêyihtâkwan sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin mîna oyasiwâsiwêwin ohci nêhiyawak wiyasiwêwin.

nânikêyimowin waskawîwin 23 (JUS, PS, RCMP, CIRNA, ISC)

âhkami wiyîhcikêwin êkwa pimohtatâwin akami kânata mâmawipayiwin ahpô wîcêwâkanihtowin tipêyimowina ta-nîsohka katawa sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin mîna oyasiwâsiwêwin ohci tipiyaw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wiyasiwêwina (tâpiskôc, sâpo mastaw tipahamâtowina, tipêyimisowin tipêyimowina êkwa kotak nihtâwêyihamowina).

nânikêyimowin waskawîwin 24 (JUS)

sîtoskâkêw nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak mîna pimohtêstamâkêwin tasihkêwina ta-osîhtahk pîsâkosiwin ta-pimâchihtanowin mîna pimohtatâwin sa wiyasiwêwina, kihci oyasiwêwina êkwa kihci tasihkêwina, asici sâpo wâh-wâpahcikêwin êkwa kiskêyihamowin-mêskotônamâtowin mîna ê-kiyikawêpayikihk ôhi asici ayakaskâwa kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, isi katawâhk.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - wiyasiwêwin

nânikêyimowin waskawîwin 25 (JUS)

mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi mâskôt wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-osîhtahk, wâpahtamowin ahpô ta-mînohtâhk wiyasiwêwin isi ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin asicâyihk mîna nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nêhiyawak pîhci kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

nânikêyimowin waskawîwin 26 (JUS)

mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak isi mâskôt wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-nistawinikâtêk mîna pakitinêwin nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak ta-âpacihtâcik tipêyihcikêwin êwako ohci nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin, asici sôhkêsihcikêwin,

mac-itêyimêwin mîna oyasiwâsiwêwin ohci nistam-iyiniwak, ayaskîmow êkwa âpihtawikosisânak wiyasiwêwina.

ninanâskomowinân

mitoni nitataminânân kiki kiyikawêpayiwin ohci kahkiyaw nêhiyawak, asici nistam-iyiniwak, ayaskîmow, êkwa âpihtawikosisânak okimâhkânak, mastaw nêhiyawak tipahamâtowina owîcihiwêwak êkwa nêhiyawak tipêyimisowin okimâhkânak, nêhiyawak pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina, askininahk êkwa tipahaskânihk nêhiyaw mâmawâyâwinihk, nêhiyaw iskwêwak sa mîna nanâtohkânwin mâmawohkamâtowina, otôtêmiwi-kamikwa, êkwa nêhiyaw nîsohkamâkêwak êkwâniki ka-ahpô ka-kî-kipahocik asici mîna ôtênâhk, kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak. nitataminânân êkwâniki ka-sîtoskâhkik atoskêwina ohci nôcihtâwina. êka asici sa mâmawohkamâtowin mîna kihci-wîcihiwêwin, ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin namôy ta-kî-ihhtakon.

ninanâskomonân kiki sa kihci nîsohkamâkêwak ka-wîcihiwêcik mîna sa wîci tiptiyaw mîna misawîwina kistêyihcikâtêwina asici niyanân.

nistam-iyiniwak nîkânêyihcikâtêwina piskihtastêwin

ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-nistawinam mîna mêkiw mêmohci nistam-iyiniwak sa nîkânêyihcikâtêwina. êwako nisitawêyihhtâkwan êkwânima nistam-iyiniwak êkwa kânata piko ta-nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak ta-kaskihow nîkânipayihtawin ka-pimitisahikâtêk nîkânêyihcikâtêwina ohci itêhkêskamikohk kwayaskwêyihhtamowin ta-âpatêyihhtâkwahk kinwês-iyikohk mîna nâspic nanâkatawêyimowin tôcikêmakaniyiwa. ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin êwako mitoni kikinikâtêw isi pahkîs ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwânima ta-kikinikâtêw tah-têpi asici wîci nânihkêyimowina êkwa waskawîwina ta-kî-mina kiskêyihhtamohiwêw wiyêyihcikêwin kiko

wîci nânikêyimowin waskawîwina kikinikâtêwa-kiki nawac kêhcinahowin, nanapo namôy âhtasiwêwan kotak ayis ihkatêyihakwanwa âniskoscikêwina. ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako ihkatêyihakwanwa âhkamî sîpikêyihakwahk, pakitinam kiki tipêyimowina ahtsihtawin mîna tah-têpi mâmawipicikêwina âspêyimowin ohci ka-nisitawêyihakwahk nitawêyihakwanwa.

nistam ohci nistam-iyiniwak piskihtastêwin itastêw wâhkôhtowin wiyastêwin, asici nîso kihci ayakaskâwa nîkânîhtâwin pîkiskwâtamowina kiko ohci ôma piskihtastêwin ka-âyâtaskisotêw:

- nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihakwanwa
- kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihakwanwa tipahikâniwan

kîhtwâm pahkîs ohci nistam-iyiniwak piskihtastêwin mêkiw âpacihcikan kiko ohci nâtâmototawêwina ka-natawêyihakwahk. ôhi nîkânêyihcikâtêwina ihkatêyihakwanwa ta-mêkiw mâcihtawin tahtahkwâw kiki nistam-iyiniwak isi nîkânipayihakwanwa tah-têpi itêhkêskamikohk kwayaskwêyihakwanwa kiko kîkway ka-natawêyihakwahk ta-pamihât otayisiyiniîma. ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin mêkiw wiyastêwin kiki nîso âniskoscikêwina pimohcêskanasa:

- pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina
- mînohtâwin ohci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin

isi pahki ohci atoskêwin isi mînohtâwpîhci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin, ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin kociwâpahtam nêwo pah-pîtos kiskinohtahiwêwina kiki mînohtâwin:

- kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin
- nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin-simâkanisiwin
- nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin-tipahikêyihcikêwina

-
- nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin-wiyasiwêwin mînohtâwina

pîyisk, ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin êwako kikinikâsowin ohci nêhiyawak tipahamâtowin owîcihiwêwak êkwa nêhiyawak tipêyimisowin okimâhkânak mîna nisitawinam êkwânima tipahamâtowin owîcihiwêwak êkwa nêhiyawak tipêyimisowin okimâhkânak ayâwak mâmaskâci wâhkôhtowin asici kânata mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk ayis ohci sa tipahamâtowina êkwa tipêyimowina, kiko piko kiskinwahikêw tipahamâtowin owîcihiwêwak sa nakiskamâkêwin. ôma mâmaskâci wâhkôhtowin ta-wîcihtaw ta-kiskinwahikêw pimohtatâwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtastêwin.

nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihtamowin

ôma nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihtamowin nîkânêyihcikâtêwina masinahikâtêw capasîs mêkiw kiskinohtahiwêwin ohci wâhkôhtowina êkwa tipêyimisonâniwan ka-kiyikawêpayihk isi nâkatêyihcikêwin pimohtatâwin. kihcêyihtamowak ta-nîkânipayihtahk mawinêhikêwina ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin.

kanawâpahcikâtêwin mîna sôhkisiwin pimipayihcikêwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtastêwin êwako kihci ta-kiskêyihkawahk sôhkêyihkâkwanowin ohci nânihkêyimowin waskawîwina. nahitôtamowin kiskêyihkâmohiwêwin ta-kî-wîcihtâw ta-mêkiw mawinêhikêwin têtâpêkinikêwin ta-nisitohcikâtêk mâkohtâwin ohci kakêskwêwin mêtascikâkêwina, âta tipapîskôtan kiskêyihkâmohiwêwin ta-kî-wîcihtâw ta-mêkiw nisitohtamowin isi mistêyihkâkwan tânêhki atiht kakêskwêwin mêtascikâkêwina ta-kî-âyiwak sôhkêyihkâkwana ispisci kotaka, miyâskamowin itâpahtamowin piko kiki ohtisowin kîsihcikêwin.

êkwa ayiwâkês, nistam-iyiniwak êkwâniki nanatohk tahtahkwâw kwayacihowak mîna atoskêwin ta-kikinikâtêk ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtastêwin ta-aswêyihkawahk ohci ôhi pimêyihtamowina. tâpiskôc, piko

tânima kanawâpahcikâtêwin âpacihcikana piko ta-nistawinakwahk kiki âyimihowina isi naspitâkowîwin.

1. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, kê-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-âpacihtât nanâtohki-kîsihcikâtêw êkwa âsawi-tipêyimisowin kwayaskwâtisiwin nakiskamâkêwin isi itêhkêskamikohk pimohtatâwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak nîkânêyihcikâtêwina.
2. âhkamêyihamowin asici nânihkêyimowin waskawîwina 2 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, êkwa nîsokamwak asici kê-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk itasiwâtêw ohcitaw, sâpo itêhkêskamikohk-isîhcikêwin okimâwiwinahk-nistam-iyiniwak wîcêwâkanihtowin ahpô nistowayihk piskihtaastêwin astacikêwina ta-osihcikâtêk wiyêyihcikêwina ohci waskawîwin ta-kikinikâtêk ita nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin piskihtaastêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtaastêwin.
3. natonam ta-oyahiwêhk âpacihcikana êkwa pimipayihcikêwin sîtoskâkêwin kiki itowahk itêhkêskamikohk nistowayihk astacikêwina ahpô wîcêwâkanihtowin astacikêwina.
4. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, kê-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk ta-osihcikâtêk têpâpêkinikêwina isi tipapiskotawin yahkohtêwin kiki pimohtatâwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak nîkânêyihcikâtêwina, tâpiskôc sôhkisiwin pimipayihcikêwin wiyastêwin, aswêyihakwan ohci oyahowêwin kiskêyihamohiwêwin asici nisitawêyihakosiwin-isîhcikêwin mîna nanâtohki-kîsihcikâtêw, ta-mêkiw tâh-têpi ahpô tahki kanawâpahcikâtêwin.
5. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, kê-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk ta-osihcikâtêk âhkami nanâtohkoskânêsiwin nakacihtamohiwêwin kiki kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin onahîkâsowak ta-yahkipita aswêyihamowin ohci mîna wahkêwisiwin isi pêci-nâway kayas, nêhiyawîhtwâwin êkwa ispawiwina ohci nistam-iyiniwak, asici âhkami âyimihowina ohci sâkocihiwêwin

êkwa mâmaskâci ispayiwina ohci nistam-iyiniwak asici nanâtohkânôwin nisitawêyihâtakosiwina, tâpiskôc 2SLGBTQQA+ ayisiyiniwak.

kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihakwan tipahikâniwan

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nanâtonam ta-osîhtahk pâsci ihtâwin pimipayihâtawina êkwa sîtoskâwêwina kiki isi ta-nâkatohkâcikâtêk nôhtêpayihâtawin pimohâtêstamâkêwin ohci nistam-iyiniwak pîhci kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin êkwa ta-sîtoskâm pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina. nistam-iyiniwak onîsohkamâkêw piko tânima nîkânihk tipahikâniwan ta-sîtoskâm nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtastêwin piko ta-kwayaskastêw mastâw tipahikâniwan êkwa kihcêyihakwan natawêyihakwanowin kiki kinwês-iyikohk, ihkatêyihakwan êkwa katawa tipahikâniwan kiki nistam-iyiniwak kwayaskwâtisiwin pimipayihâtawina, mîna êkwânima ôma ayiwâkihtakwan mitoni ta-sîtoskâhk atoskêwin ka-itocikâtêk.

6. nistam-iyiniwak natonamwak tipahikâniwan wiyastêwina nisitohcikâtêw isi nistam-iyiniwak piskihtastêwin êkwânima asici wâsakâm pamîstakêwina, kitinikêwin, mêskotascikâkêw kwayaskwâtisiwin, pêyâhtakêyimowin ohtînamâkêwina pîhci mîmawâyâwinihk, mîmawâyâwinihk miyw-âyâwin, kwêskîwin, êkwa mwêstas wiyasiwêwin-kipahikâsowin kanawêyihâtakosiwin. kociwâpahta oskayi tipahikâniwan kiskinowâpahtihiwêwina êkwânima mêkiw wêhcasin, ihkatêyihakwan, mîna mîmawâyâwinihk-paminamowin tipahikâniwan asici aciwinamowin pimipayihcikêwin kêtawatêniwêwina isi maskawêyihakwanowin ohci êkwa wîhtamâkêwin paminikêwina.
7. isi mîmiskôcikâtêwin êkwa mîmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, mâcihtâw itêhkêskamikohk itâpahtamowin asici nistam-iyiniwak kwayaskwâtisiwin nitawêyihakwanowina êkwa itakihtêw oyakihcikêwin mîna wâsakâmihtawin sâpwâpahtamowin ohci ihtâwin pamîstakêwina êkwa pimipayihâtawina isi nistawinamowin tawâwina mîna nitawêyihakwanowina kiki nîkânihk pamîstakêwin êkwa pimipayihâtawin tipahikâniwan.

8. isi māmiskôcikâtêwin êkwa māmawohkamâtowin asici nistam-iyiniwak, natonamowin ta-yahkipicikâtêk ihtâwin kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwina êkwa owiyasiwâtamowina, mîna kociwâpahtam ta-ôsîhtahk oskayi pimipayihtâwina êkwa owiyasiwâtamowina, êkwânihi otôsihcikâtêwa mîna pimohtatâniwan ohci nistam-iyiniwak êkwa nistam-iyiniwak māmawohkamâtowina kiki nistam-iyiniwak.
9. kociwâpahta maskawêyih tamowin ohci kwayaskwâtisiw pîhci kânata tipahikâniwan kiskinowâpahtihwêwina ta-mêkihk kiki tasihkêwin nitawêyih tamowina, asici wiyastêwin.

pimohcêskanas pêyak: pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina

pimohcêskanas pêyak nisitawêyih tākwan pimitisahamowin âsêhtêwina ohci nistam-iyiniw âniskotâpânak, mamawinamowin kiskêyih tamowin ohci nistam-iyiniwak kêhtê-ayak êkwa tâpowakêyih tamowin okanawêyih cikêwak êkwa ita katawâhk, nistam-iyiniwak kihci onahîkâsowak, mîna mâtinamâkêwin kiskêyih tamohiwêwin tastaw nistam-iyiniwak, ta-kiskinwahikêw isi nîkânihk. ôma pimohcêskanas nanâtonam nisitawêyih cikêwin nistam-iyiniwak sa kihci oyasiwêwina mîna tipêyih cikêwin êwako ohci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin, asici sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin êkwa oyasiwâsiwêwin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina.

10. māmiskôtamowin êkwa māmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak isi mâskôt mêskotascikâkêwina isi okimâwiwinahk kakêskwêwin êkwa tako-tipahikêwin wiyastêwina ta-sîtoskâm wiyîhcikêwin êkwa pimohtatâwin ohci māmawipayiwin ahpô wîcêwâkanihtowin tipêyimowina ta-nîsohkam katawa mîna sôhkêyih tākwan sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin, êkwa oyasiwâsiwêwin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina.
11. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak ta-osihcikâtêk towihkâna ta-sîtoskâwêw nistam-iyiniwak-nîkânastamâkêwin wâh-wâpahcikêwin, kiskêyih tamowin mêskotônâmâtowin, êkwa pîsâkosiwin-osîhcikâtêwin isi pimâchihtanowin nistam-iyiniwak wiyasiwêwina êkwa kihci isîhcikêwina.

-
12. ta-osîhtahk kiskinwahikêwina kiki katawâhk kihci-itasiwêwin pamihcikêwin naskwêhamâkêwina isi nistam-iyiniwak askiy mîna and akami askiy nâtâmostawêwin kiki kihcêyimow nistam-iyiniwak nêhiyawîhtwâwin wiyasiwêwina êkwa nâkatêyihtamowina.
  13. mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak isi mâskôt wiyasiwêwin nawasônîkêwina ta-nistawinîkâtêk mîna pakitinêwin ta-âpacihtâcik ohci nistam-iyiniwak sa tipêyihcikêwin êwako isi nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin, kiko ta-kî-asici nawasônîkêwina kiki kihci wiyastêwin ta-sôhkêsihcikêwin, nôcihtâwin mîna owiyasiwâtam nistam-iyiniwak wiyasiwêwina, sâpo kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin isi kakêhtawisîwin ohci nistam-iyiniwak.

pimohcêskanas nîso: mînohtâwpîhci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin

ôma nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nistam-iyiniwak pîhci kihci-itasiwêwin pamihcikêwin êwako sôhkêyihtâkwan mîna nêsowan âyimihowina âyâtaskisotêw pîhci âyâtastêwa pîtotêyimowin mîna kiskisototâkêwin ohci sâkocihiwêwin. osâmi, ispîhtayakaskâw 360-wâsakâmîhk wâpahtamowin ohci ihtâwin isîhcikêwina ta-sîtoskâm sôhkêyihtâkwan mînohtâwin ohci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin.

êyiwêhk, pimohcêskanas nîso itâpahtam ta-mînohtât kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin mêkwâc nisitawinamowin nistam-iyiniwak itâpisiniwina, tâpiskôc pimohtêwin kahkiyaw wâsakâmî nêwo kiskinohtahiwêwina. ôma pimohcêskanas mâmiskôtam kâhcitinîkatêwin isi kwayaskwâtisiwin pîkiskwâtamowina pîhci nêwo kiskinohtahiwêwina:

kiskinohtahiwêwin pêyak: kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin

nistam-iyiniwak nistawinîkâtêk êkwânima kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin mitoni wâhkôhtowan isi; tâpiskôc, kakêhtawêyihtamowin ohci kwayaskwâtisiwin piko ayakaskâw itâpisiniwin ta-kikinîkâtêk kahkiyaw sôhkêyihtamowina ohci nanâtawihowin êkwa

ayisiyiniwak sa miyw-âyâwin, māmawâyâwinihk, êkwa wâsakâmihtawin. nâtâmototawêwina isi ta-nâkatohkâcikâtêk nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nistam-iyiniwak piko ta-mâcihtahk ohci ita kitinikêwin, kiko kakwâtakêyimowin êkwa nanâtawihowin sîtoskâwêwina, oskaya pimipayihtâwina, êkwa nanâtohkoscânêsiwin âkwâpitisowin êkwânihi nîkânipayihtân. ôma tâpwêhtamowin ohci atoskêwin êwako ta-natonam kêhcinahiwêwin wâsakâm sîtoskâwêwina ihtakonwa kiki nistam-iyiniwak pîhci kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin itahto tahtahkwâw ohci âkwâpitisowin, asici: ata êkwânihi nîkânihk wiyasiwêwinohk, māmawohkamâtowin isi kwêskîwin pimipayihtâwin, mêkwâc ka-kipahocik kipahotowikamikohk, kipahikâsow pîhci māmawâyâwinihk ahpô kipahotowikamik, êkwa mwêstas wiyasiwêwin-pakitinikasowin ohci ka-kipahocik.

pisiskâpahtamowin kwayaskwâtisiwin isi miyw-âyâwin itwêmakani êkwânima, ispîhk nistam-iyiniwak êkwâniki nîkânihk kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, êwako ka-natawêyihâtahk atâmihk ta-kanawâpahta, ta-nistawina tipiyaw nitawêyihâtamowina êkwa kistêyihâtikêwina ka-pêsohik nîkânihk wiyasiwêwinohk (Gladue nayêhtâwîwina) mîna âkwâpitisohawak asici katawâhk sîtoskâwêwina, isi isîhikêwin êkwânima kikinikâsowin ohci nistam-iyiniwak asici nanâtohkânowin nisitawêyihâtakosiwina tâpiskôc 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniwak. nistam-iyiniwak ayisiyiniwak nîkânihk wiyasiwêwinohk êkwâniki ahpô itikwê nâkatohkâtam nanatohk mawinêskâkêwina asici mâmitonêyihcikan maskawâtisiwin êkwa wahkê-aspinêwin, otatâmacêsis mâskisiwin (FASD), kitimâkisiwin, kwêtamâwin wîkiwin, êkwa kakwâtakêyimowin.

wâsakâm sîtoskâwêwina piko ta-ihtakohkihk isi nistam-iyiniwak êkwâniki ka-mâkohtâcic ohci maci-tôtamowin, asici kitimâhakanak ohci mâyi-tôtamakêwin êkwa paspîwiiniwak, mîna wîtotîmâkanak ohci wanihiwêwin êkwa nipahtâkêwin nistam-iyiniwak. misiwê isi māmawâyâwinihk kanawêyihâtakosiwin mîna kihci pahkîs ohci kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin.

14. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, isi wâh-wâpahcikêwin, natonam ta-osihcikâtêk, ahpô ta-yahkipita âpacihtâwin ohci nanâtohki-kîsihikêwina êkwa nanâtohkoscânêsiwin-otôsihikêwina pimipayihtâwin ta-sîtoskâm nistam-iyiniwak kwayaskwâtisiwin paminikêwina êkwânima nîkânipayihtaw nanâtawihêwin mîna nanâtawihowin.

15. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-natonam ta-yahkipita kâhcitinikatêwin isi nanâtohkoscânêsiwin nahêyih towin, nistam-iyiniwak mâmawâyâwinihk-nîkânastamâkêwin, sîtoskâkêwin-itâpisiniwin kitimâhakan pamîstakêwina êkwa sîtoskâwêwina, asici sîtoskâkêwin kiki wîtotîmâkanak ohci wanihiwêwin êkwa nipahtâkêwin nistam-iyiniw iskwêwak, iskwêsisak, êyihkwêwak, nâpêwak êkwa nâpêsisak.
16. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-natonikâtêk ta-osihcikâtêk oyêyihcikêwina ta-yahkipita masinahikêhêwin nistam-iyiniw kêhtê-ayak êkwa tâpowakêyih tamowin okanawêyihcikêwak ta-atoskêcik pîhci kwayaskwâtisiwin tasihkêwina ta-mêkiw nistam-iyiniwak asici katawâhk nanâtohkoscânêsiwin sîtoskâkêwin ispîhk ka-mâmawohkamâtocik asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.
17. natonamwak ta-sîtoskâwêw, isi wiciwâkanihtowin asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, nêhiyawak mâmawâyâwinihk kwayaskwâtisiwin kamikwa ta-mêkiw nanâtohkoscânêsiwin manâcihcikâtêwin wâsakâm sîtoskâwêwina, tâpiskôc yahkitisahamâkêwin ta-nâkatohkâcikâtêk tipiyawê itocikêwina ohci kwayaskwâtisiwin, asici âsônê pisiskêyih tamowin isi wahkê-aspinêwin, mâmitonêyihcikan maskawâtisiwin, FASD, awâsis êkwa wîtotîmâkan pamîstakêwina kiyikawêpayiwin, awahkânihkêwin, êkwa omacisihcikêw-kiyikawêpayiwin.
18. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-kociwâpahcikâtêk nawasônikêwina ta-yahkipita tipêyihcikêwin êkwa kâhcitinikatêwin isi mâmawâyâwinihk-paminamowin mêskotascikâkêwina towihkâna pâmwayês êkwa mwêstas wiyasiwêwin ka-kipahikâsohk kiki nistam-iyiniwak pîhci kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin ta-sîtoskâwêw nanâtohkoscânêsiwin katawâhk kwayaskwâtisiwin naskwêhamâkêwina, nanâtawihowin, êkwa miyw-âyâwin.
19. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-kociwâpahta nawasônikêwina kiki 2SLGBTQIA+ ayisiyiniwak ta-ayâcik kâhcitinikatêwin isi âstamêyikohk mawinêskâkêwin sîtoskâkêwin

pamîstakêwina êkwa nanâtohkoscânêsiwin sîtoskâwêwina ispîhk ka-mâmawohkamâtocik asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

kiskinohtahiwêwin nîso: simâkanisiwin mînohtâwin

nistam-iyiniwak kî-wîhtamwak êkwânima wiyawâw osâmi-simâkanisiwan isi ôtênâwiwina, pîwêyimiwêwin ahpô otihtikow nôhtêpayihtâwin pamîstakêwina ohci simâkanisak isi atiht mâmawâyâwinihk, wâwîs iskonikanihk êkwa pâtos-âyihk mâmawâyâwinihk, mîna êkwânima nistam-iyiniwak simâkanisak pamîstakêwina nêsowi-tipahamâkâniwan.

osîhcikâtêwin aspêyimowin mîna osîhcikêwin wiciwâkanihtowina tastaw simâkanisak pamîstakêwina êkwa nistam-iyiniwak mâmawâyâwinihk ayiwâkihtakwanwa isi mînopayihtawin wâpahcikêwina mîna nîkânîstam ayiwâk kihcêyimowin mîna kwayaskwêyihamowin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. êwako ôma wâwîs kistêyihâtakwan pîhci wiyastêwin ohci MMIWG2S+ êkwa tânisisi simâkanisak pamîstakêwina nisitohtawêw paspîwiyiniwak mîna wîtotîmâkanak, êkwa kiki tânisisi ka-nôcihtâcik wanihiwêwin êkwa nipahtâkêwin nistam-iyiniwak iskwêwak, iskwêsisak êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniwak. âsônê, osîhcikâtêwin aspêyimowin mîna osîhcikêwin wiciwâkanihtowina asici 2SLGBTQQIA+ mâmawâyâwinihk ayiwâkihtakwanwa isi mînopayihtawin wâpahcikêwina mîna nîkânîstam ayiwâk kihcêyimowin mîna kwayaskwêyihamowin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

- 20.** nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-natonamwak ta-sîtoskâhk kâhcitinikatêwin isi nanâtohkoscânêsiwin nahêyihadowan simâkanisiwin, âsônê isi osîhcikâtêwin kihcêyimowin atoskêwin wâhkôhtowina tastaw simâkanisak pamîstakêwina êkwa nistam-iyiniwak sâpo yahkipitamowin nanâtohkoscânêsiwin kiskêyihamowin mîna nisitohtamowin pêci-nâway kayas ohci nistam-iyiniwak ka-pamihcihcik.
- 21.** nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-natonamwak ta-osihcikâtêk ayiwâkan pimipayihtâwina, owiyasiwêwina êkwa isîhcikêwina kiki simâkanisak pamîstakêwina, asici mawinêhikêwin ohci kêhcinahowin êkwânihi itahkamikisiwina ka-wîhtamakêhk

ohci nistam-iyiniwak, âsônê isi itahkamikisiwina ohci MMIWG2S+, êkwânihi sâpô nôcihtâwin.

22. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-kociwâpahta nawasônikêwina ta-osîhtahk ayiwâkêyimowin nistam-iyiniwak kakêskimiwêwin mâmawohkamâkêwak kiki simâkanisak pamîstakêwina ahpô simâkanisak piskihtastêwina ta-wîhtamahk tipahaskân kapamina isi nistam-iyiniwak.

kiskinohtahiwêwin nisto: tipahikêyihcikêwina êkwa pakitinikâsowin

tipahikêyihcikêwina êkwa pakitinikâsowin êkwânihi itocikêmakaniwan mâyinikêwin kwayaskwâtisiwin paminikêwina kiko nistam-iyiniwak ka-kipahocik, ayis ohci mâmawâyâwin ohci pimatisiwin-manâcihcikêwin kistêyihcikâtêwina, âyâtastêwa wanitôtamakêwin, pakwâtitowin, mîna kwêtamawin sîhtawâskosiwin pamîstakêwina, êkwânihi nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin mîna natawêyihkwan kistêyihkwan sîtoskâwêwina.

23. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-osihcikâtêk towihkâna ta-sîtoskâm nanâtohkoscânêsiwin aswêyihkamowina wâsakâm sîtoskâwêwina kiki nistam-iyiniwak itahto itahto tahtahkwâw ohci âkwâpitisowin asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma takî-asici sîtoskâwêwina ohci nistam simâkanisak kahcitatowin isi kipahotowikamikohk êkwa tipahikêstamâkêwin paminikêwina, kipahikâsowin, kitinikêwin, pakitinikâsowin paminikêwina êkwa mwêstas wiyasiwêwin-pakitinikasowin, asici mîna sîtoskâwêwina isi kitimâhakanak êkwa omâyinikêwiyiniwak sa wîtotîmâkana.
24. kociwâpahta ôma kisiskâpayihcikêwin ohci kinwês-iyikohk mîna kwayaskwêyihkamowin tipahikâniwan kiskinowâpamâkan kiki ihtâwin mîna nîkânihk mâmawâyâwinihk-nîkânastamâkêwin pahkîs 81 nanâtawihowin mîkiwâhpa.
25. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-kociwâpahta pimohtatawin ohci mâmawâyâwinihk-

pamikêwin kipahikâsowin pamîstakêwina, asici êkwânihi pimohtatâniwan ohci nistam-iyiniwak okimâhkânak ahpô pimohtêstamâkêwin mâmawohkamâtowina.

26. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-nistawinam nanâtohkoscânêsiwin pêyâhtakêyimowin mîna katawâhk nakiskamâkêwina isi kipahikâsowin kamik owiyasiwêwina, asici nâkatohkâcikâtêwin oyahowêwin paminikêwin, ta-âciwina mawinêskâkêwina mîna ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin. isi nistam yahkohtêwin, ôma ta-kî-asici wâpahtamowin mîna wîhtamowin ohci ihtâwin pamihcikêwina.
27. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-osihcikâtêk nakiskamâkêwin isi pakitinikasowin pîhci kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma ta-kî-asici kisiskâpayihtâwin nistam-iyiniwak pakitinikasowin oyêyihcikêwin wiyastêwin.
28. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-sîtoskâwêw nistam-iyiniwak ayisiyiniwak ka-nôhtê tapasîhtat omacisihcikêw pimatisiwin.
29. nîsôhkamâkêwin asici nistam-iyiniwak, mîna kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-pamina wah-wâpahtamowin mîna ta-osihcikâtêk misiwêskamik kwayaskwascikêwina isi ôma kwayâcihtâwin ohci Gladue wîhtamâkêwina.

kiskinohtahiwêwin nêwo: wiyasiwêwin mînohtâwin

wiyasiwêwin mînohtâwin êwako kotak kihci pisiskêyihtamowin isi ôma pimohcêskanas isi mînohtâwin ihtâwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin. nistam-iyiniwak onîkânêwak êkwa mâmawohkamâtowina kî-wîhtamwak sa nâkatêyihtamowin isi atoskêwin pimicayihk kahkiyaw tahtakwâw ohci okimânâhk isi wiyasiwêwin nawasônîkêwina, asici ta-osîhtahk oskayi wiyasiwêwin, nâkatohkâcikâtêwin ihtâwin wiyasiwêwin âyimihowina ahpô tawâwina, mîna âhtasiwêwina isi ihtâwin wiyasiwêwin.

sâpo ôhi mâkohtâwina ohci sâkocihiwêwin nistam-iyiniwak ka-otiskawîskahk mahki mâyiniwêwina asici pîtotêyimowin êkwa pakwâtitowin, osâmi mâkohtâwina, nanâtohkoscânêsiwin êkwa pîkiskwêwin mâkohtâwina, mîna mâkohikêwina isi tipiyaw mîna mâh-mâmawi miyikosiwin. âtêwako ohci ôma sâkocihiwêwin âyâtaskisotêwa ohci kânata otasihkêwin wiyasiwêwina, mistahi misaspêyimowin êkwânima mastâw wiyasiwêwin namôy kihcêyihitam miyikosiwin ohci nistam-iyiniwak, asici ayisiyiniw sa miyikosiwin. wiyasiwêwin mînohtâwin ta-kî-kêhcinahow êkwânima wiyasiwêwina êkwânihî âhkamêyihitamowin asici tahtoscânêsiwak ostêsimâwasinahikan isi miyikosiwin ohci nêhiyawak.

30. mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak isi wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-osîhtahk, wâpahtamowin ahpô ta-mînohtâhk wiyasiwêwin isi ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin asicâyihk, mîna nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci nistam-iyiniwak pîhci kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.
31. mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici nistam-iyiniwak isi wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-nistawinikâtêk mîna pakitinêwin nistam-iyiniwak ta-âpacihtâcik tipêyihcikêwin êwako ohci nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin, asici sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin êkwa oyasiwâsiwêwin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina.

kîsihtâwin

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin mîna ôma nistam-iyiniwak piskihtastêwin nanâtonam ta-mawinêska nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin mîna âyâtastêwa pakwâtitowin ka-otiskawîska nistam-iyiniwak pîhci kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin sâpo mînohtâwin ihtâwin pamihcikêwin mîna pasikônawin nistam-iyiniwak wiyasiwêwina êkwa nêhiyawîhtwâwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwina pîhci mastâw wiyastêwin. ôma kisiskâpayihcikêwin ohci nistam-iyiniwak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nôkosîstam kiskinohtahiwêwin ka-otihtikohk sâpo misiwêskamik mâmawohkamakêwin asici nistam-iyiniwak ayisiyiniwak akami kânata ohci tânisisi katawa ta-nâkatohkâcikâtêk ôma mâmaskâci, nanâtohkânawin mawinêskâkêwina ohci nistam-

iyiniwak iskwêwak, iskwêsisak, 2SLGBTQIA+ ayisiyiniwak, nâpêwak, êkwa nâpêsisak pîhci kihci-itasiwêwin pamihcikêwin. nisitawinam mîna kistêyihâtakwanowin ohci kâhcitiniakatêwin mîna ihtakowin ohci nistam-iyiniwak kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina isi kahkiyaw nistam-iyiniwak, kiyâm itê ka-wîkicik pîhci kânata.

ôma nistam pimohcêskanas ka-nisitawêyihâtakwahk ohci nistam-iyiniwak piskihtastêwin: pimâchihtanowin ohci nistam-iyiniwak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina, nisitawêyihâtakwan miskamowin anima nîsôhkamâtowin pimohcêskanas nîkânihk sâpo mamawinamowin isi kiskêyihamowin ohci kêhtê-ayak, tâpowakêyihamowin okanawêyihcikêwak êkwa, ita katawâhk, nistam-iyiniwak kihci onahîkâsowak, êkwa mâtinamâkêwin kiskêyihamohiwêwin tastaw nistam-iyiniwak. nanâtonamowan ta-kêhchinahow êkwânima nistam-iyiniwak kihci wiyastêwina ayâwak tipêyihcikêwin ta-âpatêyihâtakwaniyêyik sôhkêsihcikêwin, nôcihtâwin mîna owiyasiwâtam nistam-iyiniwak wiyasiwêwina. ôma kîhtwâm pimohcêskanas ohci nistam-iyiniwak piskihtastêwin: mînohtâwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin, oyâpahtam isi ispîhtayakaskâwin ta-wâpahta mîna mînohtâwin ôma kânata otasihkêwin kihci-itasiwêwin pamihcikêwin êkwânima kî-, mîna âhkami ta-, sîpipayiw mistahi mâyinikêwina isi nistam-iyiniwak. ôhi nêwo kiskinohtahiwêwina sâpo kiko mastâw kihci-itasiwêwin pamihcikêwin nitawêyihamowina ta-kociwâpahtamowan kikinikâtêw: kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin, simâkanisiwin mînohtâwin, tipahikêyihcikêwina mîna pakitinikâsowin mînohtâwin, êkwa wiyasiwêwin mînohtâwina.

sôhkahtwâwin pimohtatâwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtastêwin ka-natawêyihatakwahk nanâtohki-kîsihcikâtêw mîna itêhkêskamihokh nakiskamâkêwin, nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihamowin, asici mîna kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyihatakwan tipahikâniwan. ayis ohci misahkamik mistêyihâtakosowin ohci nistam-iyiniwak pîhci kânata, nanâtohki-kîsihcikâtêw nakiskamâkêwin êkwânima nisitawinam âsawi-tipêyimisowin ayiwâkihtakwan kiki nanapo kihcêyimowin êkwa pimohtatâwin ohci mâmaskâci nistam-iyiniwak isîhcikêwina, pêci-nâway kayas, itowahk kwayaskwâtisiwin, nêhiyawîhtwâwina, nisitawêyihâtakosiwin, mîna isi kiskêyihamowin. nâkatêyihamowin êkwa nîsôhkamâtowin, êkospîhk, nôkosîstam isi sîtoskâkêwin ta-nîkânipayihatah oyâpahcikêwina ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nistam-iyiniwak piskihtastêwin.

ka-pimohtêhk ôhi nîso tipiskoc pimohcêskanasa, êwako kistêyihâtâkwan ta-nisitawêyihâtâkwan sôhkâtisiwin mîna iyinisiwin ohci nistam-iyiniwak âniskotâpânak êkwâniki ka-âhkami kiskinwahikêwak isi nîkânihk mîna pimohtêwak pimic nistam-iyiniwak.

ayaskîmow nîkânêyihcikâtêwina piskihtastêwin

ta-kwêskinâkohcikêhk, ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin natawêyiham ohcitaw waskawîwin awasi ihtâwin paminikêwina, pamihcikêwina êkwa isîhcikêwina ispîhk katawâhk. êwako nisitawêyihâtâkwan êkwânima ayaskîmow tipahamâtowin mâmawohkamâtowina êkwa kânata piko ta-nîsokahkik asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak ta-kaskihow ka-nîkânipayihtahk ka-pimitisahikâtêk nîkânêyihcikâtêwina ta-âpatêyihâtâkwahk kinwês-iyikohk êkwa nâspic nanâkatawêyimowin tôcikêmakaniyiwa.

1. wiyastêwin

ôma pahkîs mâmiskôtam wiyastêwin nîkânêyihcikâtêwina isi ayaskîmow Nunangat nisitohcikâtêw isi kwayaskwâtisiwin. wiyastêwin êwako âyiwâkihtakwanwa isi kanawêyihâtakosiwin ohci mâmawâyâwinihk. mînopayihawin kâhcitinikatêwin isi wîkiwin, tipinawâsimowin êkwa nanâtawihawin wîkiwin asici mîna mâmawâyâwinihk mêtawêwikamikwa kistêyihâtâkwanwa kiki âciwinamowin mâmawohkamâtowina asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, kitinikêwin maci-tôtamowin mîna sîtoskâkam nanâtawihêwin isi omâyinikêwiyiniwak. isi âyiwâkês, mitoni-nahîwin ayaskîmow kwayaskwâtisiwin kamikwa ta-wîcihtâw ta-yahkipita kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin kiki ayaskîmow.

- 1.1** âhkami nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow ta-kikinikâtêk wîkiwin-nisitohcikâtêwin isi ayaskîmow mastaw tipahamâtowina nâkatêyihamowina, êkwa sâpo ôma ayaskîmow-kihci okimâwîwin wiciwâkanihtowin mâmawihitowin (ICPC), âhkami nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow ta-kikinikâtêk ôma 2019 ayaskîmow Nunangat wîkiwin oyêyihcikêwin wîci-kwayâcihtâniwan ohci ayaskîmow êkwa kânata, kiko

âsônê nisitawinam êkwânima âhkamêyihtamowin ohci wîkiwin êwako âyiwâkihtakwan isi nâspic wîkiwin ohtinamâkêwin mîna nisitawinam pîsâkwanowan ohci nanâtawihawin êkwa sîhtawâskosiwin wîkiwin isi ka- ihtakêyihtakwahk itôcikêmakowin.

1.2 ta-yahkipita kâhcitiniakêwin isi nanâtohkoscânêsiwin kistêyihtâkwan kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina isi ayaskîmow Nunangat êkwa askininahk kamikwa mîna natonam ta-yahkipita ihtâwin kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwina êkwa pamîstakêwina ta-kikinikâtêk sîtoskâkêwin kiki ayaskîmow mâmawâyâwinihk kwayaskwâtisiwin kamikwa kiki ohtinamâkêwin ohci ayaskîmow-isîhcikêwin kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina ta-nâkatohkâcikâtêk nitawêyihtamowina ohci êkwâniki ka-mâmawohkamâtocik asici, ahpô ka-kotêyihtakwahk ka- mâmawohkamâtocik asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk.

2. sîtoskâkêwin ayaskîmow mâmawâyâwinihk miyw-âyâwin

ôma pahkîs nôkosîstam kitinikêwin êkwa wâsakâm sîtoskâwêwina ta-wîcihtaw kitinikêwin nakîstamowin maci-tôtamowin mîna sîtoskâm mâmawâyâwinihk miyw-âyâwin. kitinikêwin sîtoskâwêwina mâmiskôtamowan pîhci ôma pahkîs nâtâmototawêw ka-takwastahk wâsakâmihtawin ohci maci-tôtamowin kitinikêwin mîna nistawinam maskawêyihtamowina kiki mînopayihtawin ayaskîmow nanâtawihowin êkwa miyw-âyâwin.

2.1 sîtoskâkêwina, yahkipitamowin mîna pimohtatawin nanâtohkoscânêsiwin otôsihcikâtêwin pimipayihtâwin ta-yahkipita mâmawâyâwinihk miyw-âyâwin, maci-tôtamowin kitinikêwin êkwa nanâtawihowin, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk. ôma ta-kî-asici:

- ayaskîmow-nîkânastamâkêwin mâmawâyâwinihk owiyasiwâtamowina itâpahtamowin ohci aniskaciwin kakwâtakêyimowin mîna miyo- wâhkôhtowina ta-wîcihtaw ta-nakina mêskanâsa ohci wîtotîmâkan mâyi- tôtamakêwin êkwa kakwâtakêyimowin mîna kitinikêwin maci-tôtamowina nisitohcikâtêw isi wîtotîmâkan mâyi-tôtamakêwin

- ayaskîmow-nisitawêyihâtakosiwin pimipayihtâwina êkwânihi sa mawinêhikêwin êwako ta-yahkipita kâhcitiniikatêwin kahkiyaw âhkamêyihamowin ohci pamîstakêwina kiki mâmitonêyihcikan maskawâtisiwin mîna maskihkiy âpacihtawin âspinêwina, êkwa nâtâmototawêwina mîna pamîstakêwina kiki kitinikêwin mîna nanatawihtawin kakwâtakêyimowina isi ayaskîmow awâsisak, oskayak êkwa kîsi-ohpikiwiniwak
  - ayaskîmow-nisitawêyihâtakosiwin wâsakâm pamîstakêwina ta-sîtoskâm nanâtawihowin mîna miyôwina kiki awâsisak êkwâniki ka-kî-môsihocik naspâcipayiwîn
  - ayaskîmow-nîkânastamâkêwin kiskinwahamâkêwin owiyasiwâtamowina ohci pîkiskwâtamowina, asici mâka namôy âstamêyikohk isi mâmitonêyihcikan maskawâtisiwin, maskihkiy âpacihtawin âspinêwina, nayêhtâwikiwin, mîna miyo-wâhkôhtowina kiki ayaskîmow oskayak isi ayaskîmow Nunangat êkwa askininahk kamikwa ta-wîcihtaw ta-nâkatohkâcikâtêk ka-kotêyihakwahk kistêyihcikâtêwina kiki mâyiniikêwin
- 2.2** sîtoskâkêw kâhcitiniikatêwin isi kwayaskwâtisiwin kiki ayaskîmow asici nayêhtâwikiwin, asici mêmohci ispihtêyihâtakosiwin kiki ayaskîmow asici otatâmacêsîs mâskisiwin (FASD), pîhci kihci-itasiwêwin pamihcikêwin, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk.
- 2.3** ta-wîcihtaw kitinikêwin kakwâtakêyimowina kistêyihcikâtêwina mêkwâc awâsisîwiwin, kânata asici ta-wîci-osihcikâtêw ayaskîmow-nisitawêyihâtakosiwin, kinwês-iyikohk nawac piko pêyakwan Jordan itasiwêwin êkwânima itâpahtamowin ta-kikinikâtêw sîtoskâkêwin kiki wâsakâm pamîstakêwina êkwânima âhkami kitinikêw naspâcipayiwîn ahpô sîtoskâm nanâtawihowin êkwa miyôwina kiki awâsisak êkwâniki ka-kî-môsihocik naspâcipayiwîn.
- 2.4** osihcikâtêwin ayaskîmow-nîkânastamâkêwin towihkâna ta-wîcihtaw kitinikêwin ayaskîmow iskwêwak, iskwêsisak, 2SLGBTQIA+ ayisiyiniwak mîna kotak mawinikêhikow ayisiyiniw ohci kakayêyisiwin, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk.

- 2.5** kânata ta-atoskêw asici ayaskîmow êkwa kotak kwayaskwâtisiwin wîci-atoskêmâkana ta-yahkipita ayaskîmow-nisitawêyihâtakosiwin kiskêyihamohiwêwin mâwasakonikêwin, asici pêyak ohci mawinêhikêwina êkwânima ta-wîcihtaw nâkatawâpahcikâtêk ayaskîmow mâmawohkamâtowina asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici nanapo mawinêhikêwak êkwa isi kitimâhakanak.
- 2.6** nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk ta-osihcikâtêk wah-wâpahcikêwin êkwa kanawâpahcikâtêwin pimipayihtâwina mîna kiskinohtahiwêwin isi ta-kêhchinahow ayaskîmow ayâwak kâhcitinikatêwin isi nahâpaminâkwanwa pamîstakêwina kiki mâmitonêyihcikan maskawâtisiwin êkwa nayêhtâwikiwin, asici FASD.

3. mînopayihawin kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin

ka-pimitisahikâtêk pahkîs ohci mînopayihawin kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin itâpahtam isi nâtâmototawêwina êkwa waskawîwina ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa mawinêskâkêwina kiki ayaskîmow pîhci kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. waskawîwina natonam ta-yahkipita kâhcitinikatêwin isi ôma kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici osîhcikêwin sîtoskâwêwina kiki êkwâniki ka-natawêyihahkik wîcihiwêwin ka-nâkatohkata.

- 3.1** ta-yahkipita kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin kiki ayaskîmow ka-kiyikawêpayihk pîhci ôma kihci-itasiwêwin pamihcikêwin mîna ta-nîsohka nahiyikohk, tipahikêpayihawin, kwayaskwêyihamowin êkwa nanâtohkoscânêsiwin kistêyihâtakwan pisiskêyimâwin. ôma ta-kî-asici nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk ta:
- sîtoskâkam ayaskîmow-nîkânastamâkêwin owiyasiwêwikimâw nâkatohkatamowin pamîstakêwina ta-kiskinwahikêw mîna sîtoskâkêw ayisiyiniwa ka-mâmawohkamâtocik asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin asici mawinêhikêwak êkwa kitimâhakanak

- kociwâpahta nawasônîkêwina kiki ayaskîmow nîkânîwin onîsôhkamâkêw mîna ta-sîtoskâm ayaskîmow kâhcitînikatêwin isi katawâhk nanâtohkoscânêsiwin onîsôhkamâkêw
- kwayaskastêw kâhcitînikatêwin isi otitwêstamâkêwin mîna otâkayâsîwascikêwin ohci âpacihcikana isi Inuktut kiki kahkiyaw kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi pamîstakêwina
- sîtoskâkêwin osîhtâniwan ohci ohtinamâkêwina pîhci ayaskîmow mâmawâyâwinihk êkwânima ta-nîsohka kâhcitînikatêwin isi kwayaskwâtisiwin isi têpakihcikêwin cihkâstêpayihcikan pîkiskwêmohihiwêwin êkwa kotak kiskêyihtamohiwêwin ayamâkanis âpacihcikan êkwânima ta-kî-âpacihtân ispisci tipiyaw nôkosiwina
- wâpahta owiyasiwêwina êkwa paminikêwina ta-sîtoskâm âciwinikêwin ohci kitînikêwin otamiyohiwêwina pîhci ôma kwayaskwâtisiwin paminikêwin

3.2 isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, osihcikâtêwin mîna kikinikâtêwin ayaskîmow-nisitawêyihtâkosiwin nanâtohkoscânêsiwin kaskihowin êkwa aswêyihtamowin nakacihtamohiwêwin kiki kwayaskwâtisiwin otatoskêwak isi ayaskîmow Nunangat, (tâpiskôc, oyasiwêwiyiniwak, opîkiskwêstamâkêwak, wiyasiwêwinohk otatoskêwak, oyasiwêwikimâw, oyasiwêwikimâwak êkwa kipahikâsowin pamîstakêwina otatoskêwak).

3.3 osihcikâtêwin mîna kikinikâtêwin towihkâna êkwânima yahkikihtâw pîhci ôma masinahikêhiwêwin êkwa kanawêyihtamowin ohci ayaskîmow isi kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw atoskêwina, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, êkwa wîci-atoskêmâkana.

3.4 aciwinamowin mawinêskâkêwina, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, kâhcitînikatêwin isi Gladue pamîstakêwina pîhci ayaskîmow Nunangat, asici isi kisiskâpayihtâwin mîna kikinikâtêwin towihkâna ta-sîtoskâm masinahikêhiwêwin, nakacihtamohiwêwin êkwa

kanawêyihcikêwin ohci Gladue omasinahikêwak, wâpahcikêwak êkwa nakacih tamohiwêwak.

- 3.5** otôsih cikâtêw mîna yahkipitamowin kitimâhakan sîtoskâwêwina, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk, nawac ta-kêhchinahow ohtinamâkêwin ohci nanâtohkoscânêsiwin katawâhk pamîstakêwina êkwa sîtoskâwêwina kiki ayaskîmow isi askininahk kamikwa êkwa isi ayaskîmow Nunangat.

4. simâkanisiwin

ka-pimitisahikâtêk pahkîs mâmiskôtam waskawîwina nisitohcikâtêw isi kêhcinahow simâkanisiwin pamîstakêwina êkwânihi nanâtohkoscânêsiwin kistêyih tákwanwa mîna nahêyih towan isi ayaskîmow mâmawâyâwinihk nitawêyih tamowina. pîhci Nunavut, Nunatsiavut êkwa Inuvialuit mâmawâyâwinihk itêhkêskamikohk, simâkanisiwin pamîstakêwina êkwânihi pimohtatâniwan ohci RCMP. pîhci Nunavik, Nunavik simâkanisak pamîstakêwin pimohtataw simâkanisiwin isi itêhkêskamikohk.

- 4.1** isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk, sîtoskâkêwin ayaskîmow-nîkânastamâkêwin âyimihowin nâtâmototawêwin owiyasiwâtamowina ka-ih takêyih takwahk mêkiw ka-kotêyih têtêmihcik ayisiyiniwak asici kistêyih tákwan pamîstakêwina êkwa sîtoskâwêwina.
- 4.2** isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk, sîtoskâkêwin kâhcitinikatêwin isi onahîkâsowin, kihcêyih tamowin mîna nahêyih towan simâkanisiwin pamîstakêwina pîhci ayaskîmow Nunangat. ôma ta-kî-asici:
- mînopayih tawin simâkanisak natomiwêwin pamîstakêwina êkwa simâkanisak pêyasêyih tamowina
  - têpakih cikêwin pamîstakêwina pîhci Inuktut isi itêhkêskamikohk ita natawêyih tamowin ihtakon

- mînopayihtawin ohtâtisiwin kiki simâkanisak pamîstakêwina isi ayaskîmow mâmawâyâwinihk ta-wîcihtaw ta-yahkipita kanawêyihâtakosiwin

4.3 nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-osihcikâtêwin mîna kikinikâtêwin ayaskîmow-nisitawêyihâtakosiwin nanâtohkoscânêsiwin kaskihowin mîna aswêyihamowin nakacihamohiwêwin ta-wîcihtaw ta-âciwina âyâtastêwa pîtotêyimowin pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici isi mînopayihtawin nakacihamohiwêwin kiki wiyasiwêwin sôhkêsihcikêwin.

5. tipahikêyihcikêwina

ka-pimitisahikâtêk pahkîs kikinikâtêw waskawîwina nisitohcikâtêw isi tipahikêyihcikêwina pamihcikêwin asici itâpahtamowin ohci nanâtohkoscânêsiwin mêmohci sîtoskâwêwina kiki nanâtawihêwin êkwa nanâtawihowin ohci ka-kipahikâsocik ayaskîmow mîna mînwâcihtâwin sîtoskâwêwina êkwânima itâpahtamowin isi âciwinimowin wâyinîwin êkwa kitinikêwin kawî-kakwâtakêyimowin.

5.1 nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow ta-osihcikâtêk mîna kikinikâtêwin nakacihamohiwêwin ohci ayaskîmow nêhiyawîhtwâwin, pêci-nâway kayas mîna mâmawâyâwinihk ta-wîcihtaw ta-yahkipita kiskêyihamowin mîna nisitohtamowin ohci ayaskîmow tastaw okimâwiwinahk tipahikêyihcikêwina otatoskêwak.

5.2 osihcikâtêw nawasônîkêwina asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa kakêskwêwin mîna ohtâtisiwin mawinêskâkêwina nisitohcikâtêw isi nahiniwêwikamik kiyokêwina, wîtotîmâkan kiyokêwin, kêhtê-aya kiyokêwin, Inuktut pîkiskwêwin êkwa kâhcitinihkatêwin ayaskîmow-nîkânastamâkêwin pimipayihtâwin isi tipahikêyihcikêwina, asici mawinêhikêwin ohci wîcihiwêwin ta-kêhchinahow êkwânima ayaskîmow ta-âhkami âkwâpitisow isi ayaskîmow nêhiyawîhtwâwin mîna mâmawâyâwinihk mêkwâc ka-kipahikâsocik ita tipahikêyihcikêwina tasihkêwina.

5.3 nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk ta-yahkipita âpacihtâwin ohci ayaskîmow-nisitawêyihâtakosiwin paminikêwina

êkwânima sîtoskâm nanâtawihêwin, mînwâcihtâwin êkwa nanâtawihowin ohci ayaskîmow omâyinikêwiyniwak pîhci ôma tipahikêyihcikêwina pamihcikêwin êkwa ayaskîmow sa kwêskîwin ohci kitinikêwin. ôma kikinikâtêw kociwâpahtamowin isi yahkikihtâwin ayaskîmow kâhcitini katêwin isi ayaskîmow-nisitawêyih tâtakosiwin nanâtawih tâwin pimipayih tâwin mîna pamîstakêwina pîhci ôma pîkiskwêwin kanisitohtahkik, asici ayaskîmow nawac piko nanâtawihowin mîkiwâhpa.

5.4 nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk isi kiskêyih tamohiwêwin mâtinamâkêwin ohci ayaskîmow êkwânihi ka-kipahikâsocik ahpô ohcitaw pakitinikasowin ta-wîcihtaw ta-mêkihk kiki âhkami nanâtawih tâwin pimipayih tâwin mîna pamîstakêwina ta-aciwina wâyinîwin.

5.5 nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow ta-sîtoskâm pahkîs 81 ohci *tipahikêyihcikêwina êkwa pakitinikâsowin wiyasiwêwin* kiki kipahikâsowin pamîstakêwina mîna kamikwa êkwânihi isi tipêyimowin asici ayaskîmow kistêyih tci katêwina mîna isîhcikêwina kiki nanâtawihowin mîna mînwâcihtâwin isi mâmawâyâwinihk, âsônê sâpo askiyihk pimipayih tâwina isi ayaskîmow Nunangat.

5.6 sîtoskâkam mînwâcihtâwin wiyêyih cikêwina ka-pêtahk nîkânihk ohci ayaskîmow mâmawâyâwinihk sîpâ pahkîs 84 ohci *tipahikêyihcikêwina êkwa pakitinikâsowin wiyasiwêwin*, asici sîtoskâkêwin kiki nitawêyih cikâkêwina ohci pakitinikasowin, nanâtawihawin wîkiwin êkwa kotak nitawêyih tamowina ohci omâyinikêwiyniw, isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow mîna kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk.

6. ayaskîmow-nîkânastamâkêwin kwayaskwâtisiwin nâtâmototawêwina

ôma pahkîs nanâtonam ta-sîtoskâwêw ayaskîmow-nîkânastamâkêwin nâtâmototawêwina pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin asici atoskêwin isi pimâchihtanowin ohci ayaskîmow oyasiwâsiwêwin êkwa kwayaskwâtisiwin kakêhtawêyih tamowina, ayaskîmow kwêskîwin mîna mînosihtawin kwayaskwâtisiwin pimipayih tâwin, êkwa isi askiyihk pimipayih tâwin.

- 6.1** isi wiciwâkanihtowin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtastâhk êkwa tipahaskanihk, sîtoskâmowin pimâchihtanowin ohci ayaskîmow oyasiwâsiwêwin êkwa kwayaskwâtisiwin kakêhtawêyihtamowina. ôma ta-kî-asici sîtoskâkêwin ayaskîmow tipahamâtowin mâmawohkamâtowina isi paminamowin wâh-wâpahcikêwin mîna mâmawâyâwinihk mâmawohkamakêwin nisitohcikâtêw isi ayaskîmow wiyasiwêwina êkwa kihci isîhcikêwina.
- 6.2** nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow ta-sîtoskâm kisiskâpayihcikêwin êkwa pîsâkwanowan ohci ayaskîmow-mêmohci kwêskîwin mîna mînosihawin kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwin.
- 6.3** nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtastâhk êkwa tipahaskanihk ta-sîtoskâwêw mîna yahkipitam ayaskîmow-nisitawêyihtâkosiwin isi askiyihk pimipayihtâwin, kikinikâtêwin asici kihci-itasiwêwin pamihcikêwin, kiki maci-tôtamowin kitinikêwin, nanâtawihêwin êkwa nanâtawihowin.
- 6.4** nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow, mîna kâ-piskihtahtastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-nîsohka sîtoskâkêwin kiki ayaskîmow-nîkânastamâkêwin mâmawâyâwinihk kwayaskwâtisiwin kamikwa ta-mêkiw pamîstakêwina kiki ayaskîmow ka-kiyikawêpayihk pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, tâpiskôc:
- ayaskîmow-nisitawêyihtâkosiwin kwayaskwâtisiwin êkwa nanâtawihawiniwin pamîstakêwina
  - ayaskîmow-nisitawêyihtâkosiwin Gladue wîhtamâkêwin masinahamowin pamîstakêwina
  - pimipayihtâwin otâkayâsîwascikêwin êkwa otitwêstamâkêwin pamîstakêwina
  - kwayaskwâtisiwin nâkatohkatamowin pamîstakêwina
  - kiskinohtahiwêwin êkwa sîtoskâwêwina kiki êkwânihi ka-natonahkik pônêyihtamâkêwin ahpô wêpasinahamawêwina
  - pêyakwayahk tawâwina kiki kihci mâmiskôcikâtêwina mîna ta-pamina mâmawapiwina

7. sîtoskâkêwin ayaskîmow âsawi-tipêyimisowin êkwa tipêyihcikêwin

ôma pahkîs nâkatohkâtam ayaskîmow âsawi-tipêyimisowin mîna nisitawêyihcikêwin ohci tipêyihcikêwin pâsci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin, pimohtatâwin ohci kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi nâkatêyihtamowina sîpâ ayaskîmow mastaw tipahamâtowina, êkwa âpacihtâwin ohci ICPC ta-nîkânipayihtahk ayaskîmow nîkânêyihcikâtêwina pîhci ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin.

- 7.1** nîsôhkamâkêwin asici ayaskîmow tipahamâtowin mâmawohkamâtowina, mîna kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-sîtoskâwêw ayaskîmow âsawi-tipêyimisowin êwako isi nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin. ôma ta-kî-asici mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin isi mâskôt wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-nistawinikâtêk mîna pakitinêwin isi ayaskîmow ta-âpacihtâcik tipêyihcikêwin êwako ohci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin.
- 7.2** kânata ta-âhkami nîsôhkamâkêw asici ayaskîmow tipahamâtowin mâmawohkamâtowina ta-kikinikâtêk kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi ayaskîmow mastaw tipahamâtowina nâkatêyihtamowina.
- 7.3** kânata êkwa ayaskîmow ta-âpacihtawak ôma ICPC isi itâpacihcikan kiki kikinikâtêwin, wîhtamâkêwin ohci, pisiskêyihtamowin mîna nâkawatâpahcikâtêwin ayaskîmow-nisitawêyihcikêwin nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nâkatêyihtamowina.

âpihtawikosisânak nîkânêyihcikâtêwina piskihtastêwin

kânata ta-atoskêw isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici âpihtawikosisânak sâpo pimohtêstamâkêwak ka-nawasonikâtêk isi tipêyimowin asici tipiyaw sa paminikêwina mîna tipêyimisonâniwan wiyastêwina mîna piko ta-nîsokahkik asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak ta-kaskihow ka-nîkânipayihtahk ka-pimitisahikâtêk nîkânêyihcikâtêwina ta-âpatêyihcikêwahk kinwês-iyikohk êkwa nâspic nanâkawatêyimowin tôcikêmakaniyiwa.

ôma âpihtawikosisânak piskihtastêwin ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako ihkatêyihkwanwa sîpihkêyihkwanwahk, pakitinam kiki tipêyimowina ahtsihtawin mîna tah-têpi mâmawipicikêwina âspêyimowin ohci ka-nisitawêyihkwanwahk nitawêyihkwanwina.

nîkânîhtâwin kistêyihkwanwina

âhkamêyihkwanwina asici itâpisiniwin wîhtamwak pîhci ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa âpihtawikosisânak nîkânêyihkwanwina piskihtastêwin êkwânihî ka-ihkwanwahk âkwâpitisowin. sa itâpisiniwina, kistêyihkwanwina, êkwa nânihkêyimowin waskawîwina êkwânihî ka-ihkwanwahk âniskoscikêwina mîna mâwacihcikêwin pîhci pêyak namôy ta-kâ-ayamihkwanwina ta-pîwihkwan kotak.

ka-pimitisahikwanwina nîkânîhtâwin kistêyihkwanwina êwako miskîsikohkân kiko sâpo nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa nânihkêyimowin waskawîwina pîhci ôma piskihtastêwin ta-itwêstamâkân mîna kikinikwanwina ohci âpihtawikosisânak nisitawêyihkwanwina itâpisiniwin.

âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimowin, miyikosiwin êkwa wâkwîcihiwîwin: ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam mîna kihcêyimowin âpihtawikosisânak miyikosiwin isi âsawi-tipêyimowin mîna tipêyimowin. âsônê, ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nisitawinam:

- a. êkwanima âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimowin mîna tipêyimowin êwako âyiwâkihtakwan kiki miyw-âyâwin mîna manâcihkihtâwin ohci âpihtawikosisânak nêhiyawîhtwâwin mîna mâmawâyâwinihk, asici mâmawâyâwinihk, wîtotîmâkanak êkwa awâsisak
- b. êkwanima âpihtawikosisânak tipêyimowin êwako tastaw isi kahkiyaw kwayaskwâtisiwin atoskêwin êkwa pimâchihtanowin ohci âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, kihci oyasiwêwina êkwa tasihkêwina, mîna nêhiyawîhtwâwin êwako ka-natawêyihkwanwahk isi kahkiyaw kitinikêwina, nanâtawihêwin, êkwa nanâtawihowin pamîstakêwina mîna sîtoskâwêwina

- c. kihtêyihâtakwaniwan ohci pasikônamowin âpihtawikosisânak kihci sîhkikhêmowina, wiyasiwêwina, êkwa kakêhtawêyih tamowina ohci kwayaskwâtisiwin mîna nîkânipayihtawin nisitawêyihcikêwin ohci âpihtawikosisânak tipêyihcikêwin pâsci nakatohkâtamowin ohci âpihtawikosisânak kwayaskwâtisiwin
- d. êkwânima kânata êkwa âpihtawikosisânak ta-âhkami wîci-maskawêyih tamwak kiko owiyasiwâtamowina ta-wîci-kwayâcihtâw, mîna êkwânima wîci-kisiskâpayihcikêwin ta-pimêyih tam nânapêc nakiskamâkêwin isi wiyasiwêwina êkwa kakêskwêwin kamâkohtâhk isi miyikosiwin mîna papakwatêyih tamowina ohci âpihtawikosisânak
- e. êkwânima wâkôwîcihiwîwin tastaw kihci-okimânâhk kânata, kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak, êkwa âpihtawikosisânak êwako oyâpahcikêwin ohci, mîna kiskinwahikêw, ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin.
  - a. ôki kihci-okimânâhk kânata ta-nîsôhkamâtow ta-wîci-atoskêw asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk okimâhkânak ta-sîtoskâwêw âpihtawikosisânak isi pasikônamowin sa wiyasiwêwina, kihci oyasiwêwina êkwa tasihkêwina, êkwa nîkânipayihtawin nisitawêyihcikêwin âpihtawikosisânak tipêyihcikêwin pâsci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin
- f. êkwânima tahtoskânêsiwak ostêsimâwasinahikan isi miyikosiwin ohci nêhiyawak êwako misiwêskamik ayisiyiniw sa miyikosiwin âpacihcikan asici nisitawêyih tâkwan pîhci kânata otasihkêwin wiyasiwêwin
- g. êkwânima pimohtatâwin ta-sîtoskikâtêw ohci wiyasiwêwin, kakêskwêwin, êkwa pimipayih tâwina owiyasiwâtamowina âhkamêyih tamowin asici kânata sa nâkatêyih tamowin isi wâkôwîcihiwîwin

âpihtawikosisânak akisowin êkwa âpihtawikosisânak nisitawêyih tâkosiwin: ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako ta-kikinikâsowan ohci mâmaskâci nitawêyih tamowina ohci âpihtawikosisânak, sîtoskâkam âpihtawikosisânak otôsihcikâtêwa, kwayâcihtâw mîna pimohtatâniwan kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi pimipayih tâwina êkwa pamîstakêwina.

êka-pakwâtitowin: ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-nahêyih towan isi nîkânêyih tákwan natawêyih tamowin ta-nakinikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin asicâyihk âpihtawikosisânak pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici isi tipêyimowin ohci nisitawêyih tákosiwin êkwa sa nanâtohkânowin asici ahkwâtisiwin ahpô ka-isi-itêymisohk nisitawêyih tákosiwin ahpô nakayâskamohtahiwêwin.

pisiskêyih tamowin âpihtawikosisânak kwayaskwâtisiwin - ka-takwastahk

nakiskamâkêwin: ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-nîkânipayihtaw ôma âsawi-tipêyimisowin ohci âpihtawikosisânak isi âkwaskitinamowin âpihtawikosisânak nisitohtamowina ohci kwayaskwâtisiwin. ôma ta-kikinikâtêw itâpahtamowin isi pimâchihtanowin ohci âpihtawikosisânak nêhiyawîhtwâwin, tahtoskânêsiwak, wîtotîmâkanak êkwa wâhkôhtowina asici mîna ka-takwastahk nakiskamâkêwin isi kwayaskwâtisiwin asici kitinikêwin, nanâtawihowin, êkwa nanâtawihêwin sîtoskâwêwina mîna pamîstakêwina. kahkiyaw waskawîwina, pimipayih tâwina, êkwa pamîstakêwina piko ta-nâkatohkâcikâtêk nîkânîhtâwin itôcikêmakowan ohci mâyi-tôtamakêwin êkwa wanitôtamakêwin mîna ta-nâkatohkâcikâtêk natawêyih tamowin ta-mînosih tahk tipiyaw mîna mâh-mâmawi miyw-âyâwin. nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin nânihkêyimowin waskawîwina ka-takwastahk wâsakayihk pîhci wâsakâmihtawin mîna ta-paminikâtêwa sâpo âpihtawikosisânak miskîsikohkân; ôma miskîsikohkân itâpisiniw waskawîwina isi wîci-mamisîwin êkwa âkwâpitisowin.

sôhkâtisiwin isîh cikêwin, nanâtohkânowin nakiskamâkêwin êkwânima

pisiskêyih tamowin mamihcâyâwin: ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-pisiskêyih tam mamihcâyâwin ohci âpihtawikosisânak ispîhk ka-mâmawohkamâtocik asici kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin êkwa kahkiyaw kitinikêwin, nanâtawih tâwin, mîna nanâtawihowin pamîstakêwina. ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin:

- nisitawinam mâmaskâci ispaiwina ohci âpihtawikosisânak asici nanâtohkânowin nisitawêyih tákosiwina, asici kêhtê-ayak, iskwêwak, oskayak, awâsisak, nayêhtâwikipiwak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniwak, êkwânima natawêyih takwan nahâpaminâkosiwin nanâtohkoscânêsiwin kanawêyih tákosiwin mîna

nanâtawihowin, êkwa âpihtawikosisânak nawac itastêw ta-mêkiw itowahk nanâtohkoscânêsiwin kanawêyihâtakosiwin êkwa nanâtawihowin

- ta-kihçêyimow mîna ta-pimêyiham ôhi mêmohci nitawêyihamowina, kistêyihçikâtêwina, nisitawêyihâtakosiwina, kaskihtawina, êkwa kiskêyihamowin ohci ôki ayisiyiniwak êkwa mâmawâyâwinihk asici pimêyihamowin kiki kikinikâsowin êkwa nanâtohkânowin nakiskamâkêwin êkwânima pimêyiham tipiyawê itocikêwina ohci nanâtohkânowin nisitawêyihâtakosiwina

pahkîs 1: âpihtawikosisânak nânihkêyimowin waskawîwina isi pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak ohci Alberta, âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak British Columbia, âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak ohci Ontario êkwa âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak kisiskâciwani-sîpiy

ôma pahkîs kî-wîci-kwayâcihtâwan asici âpihtawikosisânak mâmawohkamâkêwak, âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak ohci Alberta, âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak British Columbia, âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak ohci Ontario, asici mîna âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak-kisiskâciwani-sîpiy.

ispîhk 2023, kânata êkwa âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak ohci Alberta, âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak ohci Ontario êkwa âpihtawikosisânak tahtoscânêsiwak-kisiskâciwani-sîpiy masinahamwak pahkân sêhkê tipêyimisowin nisitawêyihçikêwin êkwa pimohtatâwin tipêyimowin kiko aswêyihamowan mîna âhkami okimânâhk-iskohk-okimânâhk-wâhkôhtowin.

ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihçikêwin nisitawinam kânata sa mâmawâyâwinihk-iskohk-mâmawâyâwinihk, okimânâhk-isko-okimânâhk-wâhkôhtowin asici âpihtawikosisânak mîna tipêyimow ta-mâmawi atoskêt isi mâmiskôçikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici âpihtawikosisânak ta-kikinikâtêk ôma oyêyihçikêwin. ôma pahkîs ta-itwêstamâkân mîna pimohtatân ohci âpihtawikosisânak sâpo sa nawasonikêwin pimohtêstamâkêw isi tipêyimowin asici wiya sa paminikêwina.

ôma kikinikâtêw atoskêwin asici âpihtawikosisânak, isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin, ta-âpacihtâhk nanâtohki-kîsihcikâtêw nakiskamâkêwin ta-kikinikâtêw pîhci ôma âsawi-tipêyimisowin nîkânêyihcikâtêwina mîna mawinêhikêwina mâmiskôtamowan pîhci ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-nâkatohkâcikâtêk nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin mîna ta-sîtoskâhk pimâchihtanowin ohci âpihtawikosisânak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina.

âta nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êwako kistêyihkâkwan kiko kânata êkwa âpihtawikosisânak ta-mâmiskôtamow êkwa mâmawohkamâtow ta-nâkatohkâcikâtêk, isi nîsôhkamâtowin asici ka-kistêyihkâkwahkihk kê-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk, ôma nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin mîna ta-sîtoskâm pimâchihtanowin ohci âpihtawikosisânak wiyasiwêwina mîna kihci oyasiwêwina, âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin nîkânêyihcikâtêwina êkwa mawinêhikêwina nisitohcikâtêw isi kwayaskwâtisiwin mîna simâkanisiwin ta-kî-mina âhkami pîkiskwacikâtêk sâpo kotak mâmiskôtamâkêwina, tâpiskôc mâmawâyâwinihk-iskohk-mâmawâyâwinihk, okimânâhk-iskohk-okimânâhk âpacihcikana ahpô tipêyimowina.

nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihkamowin

nânihkêyimowin waskawîwin 1: âhkamêyihkamowin asici nânihkêyimowin waskawîwin 2 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kânata ta-atoskêw isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici âpihtawikosisânak, êkwa isi nîsôhkamâtowin asici kê-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk isi katawâhk, sâpo wîcêwâkanihtowin êkwa nistowayihk kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi astacikêwina ta-kikinikâtêk nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa âpihtawikosisânak nîkânêyihcikâtêwina, asici mîna ta-nâkatohkâcikâtêk, osihcikâtêk, ta-osîhtahk ahpô ta-kikinikâtêk kotak kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi nîkânêyihcikâtêwina. kiki nawac kêhcinahowin,

- êwako ohci âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak-kisiskâciwani-sîpiy, kânata ta-atoskêw isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak-kisiskâciwani-sîpiy, êkwa isi nîsôhkamâtowin asici kê-

piskihtahastâhk ohci kisiskâciwani-sîpiy isi katawâhk, sâpo wîcêwâkanihtowin ahpô nistowayihk kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi astacikêwina ta-kikinikâtêk nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa âpihtawikosisânak nîkânêyihcikâtêwina, asici mîna ta-nâkatohkâcikâtêk, osihcikâtêk, ta-osîhtahk ahpô ta-kikinikâtêk kotak kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi nîkânêyihcikâtêwina

- ôma kikinikâtêw nîkânipayihtawin nisitawêyihcikêwin âpihtawikosisânak tipêyihcikêwin pâsci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa nâkatohkâcikâtêwin âyâtastêwa pakwâtitowin asicâyihk, êkwa nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici mîna kotak kistêyihkâkwan waskawîwina ka-natawêyihkawahk ta-kikinikâtêk ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin

nânikêyimowin waskawîwin 2: kânata ta-mâmiskôtam êkwa mâmawohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-nâkatohkâcikâtêk âsawi-tipêyimisowin kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi nitawêyihkâmowina êkwa nîkânêyihcikâtêwina. ôma kikinikâtêw kociwâpahtamowin tânis wiyîhcikêwin tipêyimowina ta-kî-âpacihtân ta-nîkânipayihtahk âpihtawikosisânak tipêyihcikêwin êwako ohci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin mîna ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin mîna nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

nânikêyimowin waskawîwin 3: âhkami ta-atoskêhk ta-kikinikâtêk âpihtawikosisânak nânikêyimowin 9 ohci *ôma tahtoskânêsiwak ostêsimâwasinahikan isi miyikosiwin ohci nêhiyawak wiyasiwêwin* waskawîwin wiyêyihcikêwin, kiko têpwâtam kiki kîsihtâwin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa simâkanisiwin sêhkê-tipêyimowin sâpo kânata-âpihtawikosisânak tahtoskânêsiwak mêmimwâci wîcêwâkanihtowin âpacihcikan. ôma kikinikâtêw kociwâpahtamowin âkwâpitisowina tastaw ôma isi ohci atoskêwin mîna atoskêwin ta-kikinikâtêk isi nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin. ôma âpacihcikan ka-âpacihtahk ta-nâkatohkâcikâtêk waskawîwin wiyêyihcikêwina mîna ta-kikinikâtêk oyêyihcikêwin ta-kî-isi itowahk ohci sêhkê-tipêyimowin ahpô pah-pîtos tipâpêskocikan.

nânikêyimowin waskawîwin 4: âhkamêyihkâmowin asici nânikêyimowin waskawîwin 4 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kânata ta-mâmiskôtam êkwa

mâmahohkamâtow asici âpihtawikosisânak ta-atoskatahk isi nîkânipayihtawin ohci kiskêyih tamohiwêwin ayiwâkanowin mîna ta-yahkipita pîsâkosiwin ohci âpihtawikosisânak ta-tipêyihta tipiyaw sa kiskêyih tamohiwêwin.

nânihkêyimowin waskawîwin 5: kânata ta-mâmiskôtam êkwa mâmahohkamâtow asici âpihtawikosisânak ta-atoskatahk isi ôma sîtoskâkêwin ohci nôkohtâwin ohci âpihtawikosisânak-nisitawêyih tâkosiwin kiskêyih tamohiwêwin mâwasakonikêwin ka-itocikêmakahk ohci kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina êkwa pimipayihtâwina kapaminikâtêkihk ohci kânata, asici mâmahohkamâtowina êkwa kistêyihcikâtêwina ohci âpihtawikosisânak asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwina mîna tasihkêwina. ôma kikinikâtêw yahkipitamowin âpihtawikosisânak mâmahohkamâtowin pîhci ôma kisiskâpayihcikêwin ohci kiskêyih tamohiwêwin ohci tahtahkwâw mâcihtawin mîna yahkipitamowin kâhcitini katêwin isi kiskêyih tamohiwêwin paminamowin ohci kihci-okimânâhk kânata kamikwa, nâtâmostawêwina, mîna kihci tasihkêwina êkwânima kistêyih tâkwan isi âpihtawikosisânak mîna sa nanâtawihowin, miyw-âyâwin, mîna isi pimatisiwin.

nânihkêyimowin waskawîwin 6: âhkamêyih tamowin asici nânihkêyimowin waskawîwin 3 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kânata ta-mâmiskôtam êkwa mâmahohkamâtow asici âpihtawikosisânak ta-ôsîhtahk wîci-kwayâcihtâw tipêyimisonâniwan, nâkatêyih tamowin, mîna wîhtamâkêwin itâpacihcikana kiki nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin pimohtatâwin. ôma ta-kî-asici têtâpêkinikêwina ta-tipapiskotahk yahkohtêwin êkwânima nâtâmototawêw âpihtawikosisânak isi kiskêyih tamowin êkwa nisitohtamowin, mîna kiko sîtoskikâtêw ohci kiskêyih tamohiwêwin mâwasakonikêwin êkwa wîhtamâkêwin tipâpêskocikana êkwânima nîkânipayihtawin âpihtawikosisânak kiskêyih tamohiwêwin ayiwâkanowin êkwa tipêyimisonâniwan.

kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyih takwan tipahikâniwan

nânihkêyimowin waskawîwin 7: âhkamêyih tamowin asici nânihkêyimowin waskawîwina 6, 7 êkwa 8 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kânata isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmahohkamâtowin asici âpihtawikosisânak, ta-nanâtonam ta-kociwâpahta tipahikâniwan kiskinowâpahtihiwêwina êkwânihi wêhcasin mîna ihkatêyih takwan ta-

sîtoskâwêw âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin nitawêyih tamowina êkwa nîkânêyihcikâtêwina ka-isi nisitohcikâtêk isi âpihtawikosisânak-nîkânastamâkêwin kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwina êkwa pamîstakêwina.

kwayaskwâtisiwin êkwa miyw-âyâwin

nânikêyimowin waskawîwin 8: isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici âpihtawikosisânak, êkwa isi nîsôh kamâtowin asici kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, atoskêwin isi kisiskâpayihtâwin towihkâna ta-sîtoskâm âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin, asici âpihtawikosisânak kwayâcihtâwin, pimohtatâniwan mîna paminikâtêwan kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina, pimipayihtâwina êkwa tasihkêwina kistâstêw pîhci wâhkôtowin êkwa âpihtawikosisânak kihci kistêyihcikâtêwina.

nânikêyimowin waskawîwin 9: isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici âpihtawikosisânak, êkwa isi nîsôh kamâtowin asici kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, atoskêwin isi mînopayihtawin kâhcitinikatêwin isi, mîna osihcikâtêwin âpihtawikosisânak-nisitawêyih tâkosiwin êkwa âpihtawikosisânak pimohtatâniwan pamîstakêwina, sîtoskâwêwina êkwa pimipayihtâwina isi âpihtawikosisânak ka-mâmawohkamâtocik asici kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin.

nânikêyimowin waskawîwin 10: âhkamêyih tamowin asici nânikêyimowin waskawîwin 5 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, isi kisiskâpayihtâwin mîna kikinikâtêwin âpihtawikosisânak-nisitawêyih tâkosiwin âstamêpitamâkêwin nanâtohkoscânêsiwin nakacihtamohiwêwin kiki kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin onahîkâsowak ta-yahkipita aswêyih tamowin ohci nahâpaminâkosiwin âpihtawikosisânak kayâsêskamik, nêhiyawîhtwâwina êkwa ispayiwina. ôma kikinikâtêw mêmohci nakacihtamohiwêwin isi ôma mâmaskâci ispayiwina ohci âpihtawikosisânak asici nanâtohkânowin nisitawêyih tâkosiwina, asici kêhtê-ayak, iskwêwak, oskayak, awâsisak, nayêhtâwikiwak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniwak.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - simâkanisiwin

nânikêyimowin waskawîwin 11: mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-nîkânipayihtahk âpihtawikosisânak simâkanisiwin êkwa mâmawâyâwinihk kanawêyihâtakosiwin nîkânêyihcikâtêwina.

nânikêyimowin waskawîwin 12: âhkamêyihitamowin asici nânikêyimowin waskawîwin 5 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-osihcikâtêk mîna pimohtatawin nisitawêyihâtakosiwin isihcikêwin, nanâtohkoscânêsiwin pâyâhtakêyimowin, mîna sîtoskâkêwin-itâpisiniwin nakacihitamohiwêwin kiki kwayaskwâtisiwin êkwa simâkanisiwin otatoskêwak.

nânikêyimowin waskawîwin 13: mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici âpihtawikosisânak ta-osihcikâtêk towihkâna ta-sîtoskâwêw âpihtawikosisânak mâmawâyâwinihk kanawêyihâtakosiwin êkwa simâkanisiwin nitawêyihitamowina, âsônê ta-nâkatohkâcikâtêk kiskêyihitamowina ohci âpihtawikosisânak êkwa mâmawâyâwinihk.

nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin – tipahikêyihcikêwina

nânikêyimowin waskawîwin 14: âhkamêyihitamowin asici nânikêyimowin waskawîwin 20 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, mâmiskôtamowin êkwa mâmawohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-aciwina mawinêskâkêwina mîna yahkikihtâwin kâhcitinikatêwin isi âpihtawikosisânak kwayâcihtâwin êkwa pimohtatâniwan Gladue pamîstakêwina mîna pimipayihtâwina isi kahkiyaw kwayaskwâtisiwin paminikêwina êkwânima pakitinêwin kahkiyaw pimêyihitamowin isi mêmohci ispayiwina ohci âpihtawikosisânak.

nânikêyimowin waskawîwin 15: âhkamêyihitamowin asici nânikêyimowin waskawîwin 11 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, mâmiskôtamowin êkwa

mâmahohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-yahkipita masinahikêhêwina ohci âpihtawikosisânak ka-micimina nanâtohkoscânêsiwin kiskêyihitamowin, asici kêhtê-ayak, tâpowakêyihitamowin okanawêyihcikêwak, êkwa kotak mâmahâyâwinihk tipêyihâtakosiwak isi atoskêwin pîhci kwayaskwâtisiwin tasihkêwina mîna ta-yahkipita kâhcitinikatêwin isi âpihtawikosisânak-nisitawêyihâtakosiwin mînwâcihtâwin pamîstakêwina êkwa sîtoskâwêwina kiki ayisiyiniwak asici misawîwina kistêyihcikâtêwina pîhci ôma kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma ta-kî-asici wîci-kisiskâpayihtâwin âpihtawikosisânak-nisitawêyihâtakosiwin sîtoskâwêwina, pamîstakêwina mîna pimipayihtâwina, êkwa âpihtawikosisânak-nisitawêyihâtakosiwin nanâtohkoscânêsiwin pimipayihtâwin.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin - pimâchihtanowin êkwa sôhkêsihcikêwin

nânikêyimowin waskawîwin 16: mâmiskôtamowin êkwa mâmahohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, ta-nîkânipayihtahk mâskôt nawasônikêwina kiki kisiskâpayihcikêwin êkwa pimohtatâwin ohci âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, âpihtawikosisânak kwayaskwâtisiwin mîna kihci oyasiwêwina êkwa kihci tasihkêwina, nisitawêyihcikêwin ohci âpihtawikosisânak tipêyihcikêwin pâsci nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin, mîna mâmawi wîci-ihâtâwin ohci âpihtawikosisânak êkwa kânata otasihkêwin kihci oyasiwêwina.

nânikêyimowin waskawîwin 17: kânata ta-nanâtonam ta-sîtoskâwêw âpihtawikosisânak ta-osîhtahk pîsâkosiwin isi osihcikâtêwin mîna kikinikâtêwin âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, asici wâh-wâpahcikêwin, mâmahohkamakêwin, osîhiwêwin, nôkohtâwin êkwa aswêyihitamowin, mîna kotak nisitohcikâtêw isi pisiskêyihitamowina isi pimâchihtanowin mîna pimohtatâwin âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, kihci oyasiwêwina êkwa kihci tasihkêwina.

nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - wiyasiwêwin

nânikêyimowin waskawîwin 18: âhkamêyihitamowin asici nânikêyimowin waskawîwina 25 êkwa 26 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kânata ta-mâmiskôtam êkwa

mâdawohkamâtow asici âpihtawikosisânak, mîna nîsokamwak asici kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, isi mâskôt wiyasiwêwin nawasônîkêwina ta-:

- 1) nistawinikâtêk tipêyihcikêwin êwako ohci nakatohkâtamowin isi kwayaskwâtisiwin, asici mâka namôy âstamêyikohk isi sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin êkwa oyasiwâsiwêwin ohci âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, mîna âpihtawikosisânak kihci oyasiwêwina êkwa tasihkêwina
- 2) ta-kêhchinahow âhkamêyihitamowin asici tahtoskânêsiwak ostêsimâwasinahikan isi miyikosiwin ohci nêhiyawak
- 3) nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin asicâyihk mîna nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci âpihtawikosisânak pîhci ôma kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin

nânikêyimowin waskawîwin 19: âhkamêyihitamowin asici nîkânêyihcikâtêwina kawîhtamakêhk ohci âpihtawikosisânak, mâmiskôcikâtêwin êkwa mâdawohkamâtowin isi tipêyimowin asici nânikêyimowin waskawîwin 25 ahpô nânikêyimowin waskawîwin 26 ohci ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-kikinikâtêw kociwâpahtamowin mâskôt wiyasiwêwin nawasônîkêwina êwako ohci kipahikâsowin.

pahkîs 2: nîkânêyihcikâtêwina ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak isi pimohtêstamâkêwin ohci Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin

ispîhk 2021, kânata êkwa Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin masinahamwak Manitoba âpihtawikosisânak tipêyimisowin nisitawêyihcikêwin êkwa pimohtatâwin tipêyimowin. ispîhk 2024, kânata êkwa Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin masinahamwak ôma *paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak tipêyimisowin nisitawêyihcikêwin êkwa pimohtatâwin tipahamâtowin*, kiko kakêskimiwêw mîna âhkamêyihitam okimânâhk-iskohk-okimânâhk-wâhkôhtowin tastaw kânata êkwa Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin.

ôki kihci-okimânâhk kânata ta-astoskêt asici wiciwâkanihtowin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin ta-kaskihow ka-pimitisahikâtêk akâwatamowin wâpahcikêwina kiki nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, ka-isi nisitohcikâtêk isi paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak pimohtêstamâkêwin ohci Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin:

1. pimâchihtanowin paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak wiyasiwêwina, kwayaskwascikêwina êkwa isîhcikêwina
2. aciwinam iyikohk ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak ka-kiyikawêpayihk pîhci ôma kihci-itasiwêwin pamihcikêwin
3. kitinikêwin mîna aciwinamowin maci-tôtamowin mîna kwayaskastêw kanawêyihâtakosiwin êkwa miyw-âyâwin ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak
4. sôhkahtwâw paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak wîtotîmâkanak êkwa mâmawâyâwinihk ta-nîkânipayihcik sôhkisowak ayisiyiniwak
5. sîtoskâkam kisiskâpayihcikêwin mîna pimohtatawin ohci kwayaskwâtisiwin pimipayihtâwina êkwa owiyasiwâtamowina ohci mîna kiki paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak
6. ta-kêhchinahow êkwânima kwayaskwâtisiwin towihkâna êkwânihi nanâtohkoscânêsiwin kistêyihâtakwan êkwa kikinamowan paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kistêyihcikâtêwina, isîhcikêwina êkwa nêhiyawîhtwâwin

ka-pimitisahikâtêk nânihkêyimowin waskawîwin isi ôhi sîtoskâm êkwânihi wâpahcikêwina:

nîsôhkamâtowin wâhkôhtowin êkwa nâkatêyihamowin

nânihkêyimowin 1: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin ta-nîkânipayihtahk paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak pîsâkosiwin ta-môsahkina, tipâpêskotaw, kanawêyiham mîna nôkohtâw kiskêyihamohiwêwin êkwânima katawa mistêyihâtakwan paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kistêyihcikâtêwina asici kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin. ôma kikinikâtêw kociwâpahtamowin kiskêyihamohiwêwin pimipayihcikêwin pimipayihtâwina, ayiwâkês kisiskâpayihcikêwin

ohci Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin kiskêyih tamohiwêwin pimipayihcikêwin pamihcikêwina êkwa nakacih tamohiwêwin nawasônîkêwina ta-nîkânipayihtaw katawa mâwasakopêhamowin ohci kiskêyih tamohiwêwin ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak nisitawêyih tâtakosiwin, asici êwako ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak iskwêwak, 2SLGBTBQI+ ayisiyiniwak, nayêhtâwîkiwak mîna oskayak kanawêyih tâtakosicik.

nânikêyimowin 2: âhkamêyih tamowin asici nânikêyimowin waskawîwin 2 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, kânata ta-atoskêw asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin, êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy isi katawâhk, ta-kikinikâtêk ôma nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin êkwa paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak nîkânêyihcikâtêwina, asici mîna ta-nâkatohkâcikâtêk, osihcikâtêk, ta-osîhtahk ahpô ta-kikinikâtêk kotak kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi nîkânêyihcikâtêwina. kiki nawac kêhcinahowin, nânikêyimowin waskawîwin 2 ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin ta-kikinikâtêw isi tipêyimowin asici kistêyihcikâtêwina êkwa oyâpahcikêwina ohci nêhiyawak kwayaskwâtisiwin oyêyihcikêwin, asici nanâtohki-kîsih cikâtêw nakiskamâkêwin.

kinwês-iyikohk êkwa ihkatêyih takwan tipahikâniwan

nânikêyimowin 3: isi mâmiskôcikâtêwin êkwa mâmawohkamâtowin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin, kânata ta-kociwâpahtam mâmawipitamowin kwayaskwâtisiwin kânata tipahikâniwan kiskinowâpahtihiwêwina kiki nawac kêhcinahowin sîpihkâwin êkwa nahêyih towin isi tipahikâniwan paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak âsawi-tipêyimisowin nitawêyih tamowina, nîkânêyihcikâtêwina, pimipayih tâtawina, pamîstakêwina, êkwa kotak kwayaskwâtisiwin-nisitohcikâtêw isi owiyasiwâtamowina.

kwayaskwâtisiwin and miyw-âyâwin

nânikêyimowin 4: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy ta-osihcikâtêk towihkâna ta-kêhchinahow êkwânima mâmaskâci nêhiyawîhtwâwin êkwa isîh cikêwina ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kihcêyimowan ohci mîna kikinikâtêw isi kwayaskwâtisiwin

pamihcikêwin, asici mawinêhikêwin ohci mînopayihawin paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kâhcitiniakatêwin isi kwayaskwâtisiwin êkwa mâmawohkamâtowin isi nanâtohoskânêsiwin mêmohci nanâtawihowin êkwa nanâtawihêwin pimipayihâtawin.

nânikêyimowin 5: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy ta-osihcikâtêk towihkâna ta-yahkipita kâhcitiniakatêwin kiki paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak oskayak ka-kotêyihakocik, ka-takwastahk wâsakâm pamîstakêwina, kiskinohtahiwêwin pimipayihâtawina, paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kêhtê-ayak, êkwa pêyâhtakêyimowin mâmawâyâwinihk tawâwina.

nânikêyimowin 6: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy ta-osihcikâtêk towihkâna ta-mêkiw nanâtohki-kîsihcikâtêw, nanâtohoskânêsiwin-katawâhk, sîtoskâkêwin-itâpisiwiwin sîtoskâwêwina, tâpiskôc paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak mâmawâyâwinihk kwayaskwâtisiwin sîtoskâkêw atoskêwa, ta-wîcihêw paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak, âsônê oskayak, isi nôcihtâwin kwayaskwâtisiwin pamîstakêwina êkwa kihci paminikêwina – kîspin isi kitimâhakanak ahpô isi mawinêhikêwak – asici mêmohci itâpahtamowin isi kîwêtinohk êkwa pâtos-âyihk isi ôhi.

nânikêyimowin 7: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy ta-osihcikâtêk towihkâna ta-yahkipita tipêyihcikêwin êkwa kâhcitiniakatêwin isi mâmawâyâwinihk-paminikâtêwin mêskotascikâkêwina isi kipahikâsowin kiki paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak otasihkêwak. ôhi towihkâna ta-sîtoskâm nanâtohki-kîsihcikâtêw, nanâtohoskânêsiwin katawâhk mêskotascikâkêwina êkwânima piskêyihitam atoskêwina ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kêhtê-ayak êkwa tâpowakêyihitamowin okanawêyihcikêwak, kitimâhakanak, êkwa wîtotîmâkanak ka-kakwê-kiskêyihta katawâhk nanatawihowin kiki mâyinikêwin êkwânima ka-kî-itocikâtêk mîna kiko astêw pîhci mâmawâyâwinihk tastaw nanâtawihowin êkwa nanâtawihêwin.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - simâkanisiwin

nânikêyimowin 8: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy ta-osihcikâtêk paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak kanawêyihâtakosiwin owiyasiwêwina kiki simâkanisiwin. ôma ta-kî-asici:

- osîhtâniwan ohci mâmawâyâwinihk kanawêyihâtakosiwin mâmawohkamâkêwin sîpâ kiskinohtahiwêwin ohci kêtê-ayak êkwa tâpowakêyihitamowin okanawêyihcikêwak ka-isi itêyihakwahk ohci Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin
- kiskinohtahiwêwin mîna nakacihamohiwêwin kiki kahkiyaw simâkanisak ka-paminahkik paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak
- itwêstamâkêw tastaw Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa simâkanisak
- kêhcinahow atâmimiwêwin ohci simâkanisak wanîtotamowina êkwânihi katawa nôcihtâwin

nânikêyimowin 9: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin êkwa kâ-piskihtahastâhk ahpô kâ-piskihtahastâhk askiy ta-nîkânipayihtahk paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak simâkanisiwin êkwa mâmawâyâwinihk kanawêyihâtakosiwin nîkânêyihcikâtêwina.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin – tipahikêyihcikêwina

nânikêyimowin 10: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin ta-osihcikâtêk towihkâna ta-kêhcinahow êkwânima nêhiyawak sîtoskâkêwin pamîstakêwina ka-mêkihk isi manatisiwin êkwânima paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak nisitawêyihâtakosiwin êkwa nanâtohki-kîsihcikâtêw ta-yahkipita kâhcitinikatêwin kiki paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak ita okimâwiwinahk ka-kipahocik isi nanâtohkoskânêsiwin katawâhk pamîstakêwina isi okimâwiwinahk tipahikêyihcikêwina

tasihkêwina, asici mawinêhikêwin ohci nîkânipayihtawin nanâtawihowin kiki paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak êkwa nâkatohkâcikâtêwin wâyînîwin.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin - pimâchihtanowin êkwa sôhkêsihcikêwin

nânikêyimowin 11: nîsôhkamâkêwin asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin ta-osihcikâtêk towihkâna isi pimâchihtanowin paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak wiyasiwêwina êkwa isîhcikêwina, asici paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak nêhiyawîhtwâwin wiyasiwêwin, âsônê pîhci ôma waskawêwina ohci kitinikêwin êkwa mînosihawin kwayaskwâtisiwin.

nakatohkâtamowin kwayaskwâtisiwin êkwa kâhcitinikatêwin isi kwayaskwâtisiwin - wiyasiwêwin

nânikêyimowin 12: kânata ta-mâmiskôtam êkwa mâmawohkamâtow asici Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin isi mâskôt wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-nâkatohkâcikâtêk âyâtastêwa pakwâtitowin asicâyihk, êkwa nôhtêpayihtâwin pimohtêstamâkêwin ohci paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak pîhci ôma kânata otasihkêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici mîna mâskôt wiyasiwêwin nawasônikêwina ta-nistawinikâtêk mîna pakitinêwin paskwâw-askîhk âpihtawikosisânak ta-âpacihtâcik ohci tipêyihcikêwin êwako nakatohkâtamowin ohci kwayaskwâtisiwin, asici sôhkêsihcikêwin, mac-itêyimêwin êkwa oyasiwâsiwêwin ohci Manitoba âpihtawikosisânak mâmawinitowin wiyasiwêwina.